

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๔ (สามัญ) ชุดที่ ๒
วันอังคารที่ ๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๔
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๑๐ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : ฉันทน์สมาธิมาประชุม ๗๗ คน เป็นองค์
ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่จะแจ้ง
ให้ที่ประชุมทราบ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ ขอให้ท่านรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา ครัง
ที่ ๓ และ ๔/๒๕๕๔ (สามัญ) ชุดที่ ๒

ไม่มีผู้ใดทักท้วงหรือขอแก้ไขอย่างใด

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดทักท้วงหรือขอแก้ไข ถือว่าที่
ประชุมอนุมัติรับรองรายงานการประชุมทั้งสองครั้งแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม กระทู้ เรื่องการเรียกเงินจากครูเพื่อ
สร้างหอประชุม ของหลวงพ่อชานนุสสร กามกระทรวงศึกษาธิการ

หลวงชานนุสสร : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ ต่อคณะรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

๑. การที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ออกใบแจ้งความ ลง
วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรียกเงินจากครูทุกคนในประเทศ เพื่อสร้างหอ
ประชุมเป็นเชิงบังคับโดยส่งเงินรายได้ทางต้นหนังสือ เป็นภาระไม่ชอบต่อ
ระบอบประชาธิปไตย และมีเป็นการสมควร ขอทราบว่าจะคิดจะทำดังนี้

๒. การเรียกเงินหลักสำคัญอยู่ที่ใด กล่าวคือ ผู้เสียสละ ต้องมีใจ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

นิติสุทธิศัพท์ชายินดี ไม่ใช่เอาอำนาจมาบังคับ ซึ่งเป็นกรรมบังคับอย่างยิ่ง
ที่หน่วยงานของรัฐอันสำคัญเช่นกระทรวงศึกษาธิการจะพึงกระทำ ข้าพเจ้า
จึงขอให้กระทรวงศึกษาธิการงดการเรียกรับแบบนี้เสียจะได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้
เพราะเหตุใด

ขุนคลังฤทธิศึกษากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษา
ธิการ : กระทรวงศึกษาธิการขอตอบกระทู้ของท่านผู้มีความประสงค์ดังต่อไปนี้

ตอบข้อ ๓ ความแจ้งความของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๖
ตุลาคม ๒๔๘๕ นั้น มิได้เป็นการเรียกรับเงินจากครูเป็นเชิงบังคับให้เสียค่าธรรมเนียม
รายได้ ๓ วันเพื่อนำมาสร้างหอประชุมดังที่ท่านผู้มีความประสงค์เข้าใจ แต่เป็นเรื่อง
ที่ครูอาจารย์ และข้าราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ คิดจะนำมาเพื่อกุศล
และกระทรวงศึกษาธิการเห็นเป็นเรื่องควรส่งเสริม จึงขอรับรองครูอาจารย์
และข้าราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด เพื่อให้ความร่วมมือใน
อันที่จะนำมาเพื่อประโยชน์แก่การศึกษาโดยส่วนรวม ร่วมกันสร้างถาวรวัตถุ
อย่างหนึ่งคือหอประชุมไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์ในวาระดิถีมงคลสมัย ที่กระทรวง
ศึกษาธิการได้มีอายุเจ็ดหมื่นสามพันสองร้อย ๖๐ ปีบริบูรณ์ เป็นการ
เสียสละแสดงกตเวทิต่อกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนมากที่ได้ทราบจึงมีแต่
อนุโมทนา และถาพแจ้งความของกระทรวงศึกษาธิการก็มิได้มีข้อความใด
ที่จะเข้าลักษณะเป็นเชิงบังคับ

ตอบข้อ ๒ ดังที่กล่าวในข้อ ๓ แล้วว่า กระทรวงศึกษาธิการเพียงแต่
ขอรับรองและขอความร่วมมือจากครูอาจารย์ และข้าราชการในสังกัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ในการบริจาคทรัพย์สร้างถาวรวัตถุไว้เป็นอนุสรณ์ในวันครบ
รอบ ๖๐ ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นการสมควรแก่กาลสมัยแล้ว จึง
ไม่อาจดลเสียได้ แต่อย่างไรก็ดีเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดดังที่บางท่านอาจ
เข้าใจว่าเป็นการบังคับ ซึ่งจะทำให้ต้องได้รับความสะดวกอันนั้น หากครู

อาจารย์หรือข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการผู้ใดของเค็ดอร์อื่นเพราะการ
บริจาคทรัพย์เพื่อการนี้แล้วจึงได้ กระทรวงศึกษาธิการจะไม่คิดเป็น
อย่างอื่น นอกจากเห็นใจในความจำเป็นจริง ๆ

หลวงชลาบุสสร : ข้าพเจ้ามีความเสียใจมากที่รัฐมนตรีศึกษา-
ธิการตอบเช่นนั้น แต่ว่าตามที่ตอบเช่นนั้นฟังดูก็เพราะเหตุ แต่เหอความใน
ประกาศไม่ใช่อย่างนั้นหรือถ้า ตามธรรมดาแล้ว ผู้ใหญ่ พุทกับเด็ก อยู่ได้บังคับ
บัญชาว่าเขาไม่ได้มาเอาโทษหรืออะไรนั้นเป็นเรื่องลำบาก คือตัดขยค่าได้มีเน้น
ก็เป็นกรเพียงพอแล้ว ดังที่ข้าพเจ้าจะอ่านข้อความตอนหนึ่งให้ท่านสมาชิก
ท่านฟังว่าผู้ใหญ่มุตกกับผู้อยู่ได้บังคับบัญชาเช่นนั้นมันไม่ใช่บังคับ แต่ฟังดูไม่
ค่อยจะดี คือขอร้องให้ช่วยกันออกเงินสระ ดังที่ข้าพเจ้าจะอ่านข้อความชี้แจง
ของกระทรวงศึกษาธิการตอนข้างบนมีอารมณ์ภทของชุดประสงค์ของห้องประ
ชุม และข้อความตอนท้ายมีดังนี้คือ กรวดำริจะดำเร่จรดุดังไปด้วยดีสมควร
ปรารถนาคด้วยความสามัคคีและความเสียสละของพวกเรา เพื่อประโยชน์
ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ไปก็มีข้อความอีกว่า กระทรวงศึกษาธิการ
จึงขอความร่วมมือจากบรรดาข้าราชการทุกประเภท ตอนนั้นเน้นถึงในสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการตลอดถึงบรรดาครูอาจารย์โรงเรียนราษฎร์ สมาชิก
ครูสภา เจ้าหน้าที่ครูสภาและองค์การคำครูสภาพร้อมกันเป็นเอกฉันท์เสีย
สละรายได้คนละ ๑ วัน จากเงินเดือน รวมทั้ง เงินเพิ่ม สำหรับวันที่ ๑ ธันวาคม
๒๔๙๔ เพื่อรวบรวมสร้างตักหอประชุมขึ้น ฉะนั้นจึงขอเชิญชวนมาด้วย
ความหวังเป็นอย่างมากว่าทุก ๆ ท่านคงให้คำมร่วมมือร่วมใจกันอย่าง พร้อม
เพรียงยินดีเสียสละ เพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อันเป็นอนุสรณ์ในทางจิต
ใจของพวกเรา ทั้งนี้ในประกาศนั้นข้าพเจ้าอยากจะเรียนถามท่านว่าเจตนาใน
ถ้าแม้ว่าเราจะฟังให้ดี ซึ่งมีค่าเน้น เสียสละ อยู่ ๓-๔ วันในใจ ความในนี้ มีเห็น
เช่นนั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะพิจารณาได้อย่างไร นอกจากว่าชนผู้ใหญ่มุค

กับผู้น้อยอย่างนี้ไม่ใช่บังคับหรือ ข้าพเจ้านึกไม่ออกว่าเป็นอย่างไร ออก
 อย่างหนึ่งที่ท่านบอกว่าไม่บังคับ ข้าพเจ้าก็เสียใจอีกนั่นแหละ เพราะว่าเรื่องนี้มี
 คนได้กล่าวขวัญกันมาก คือข้าพเจ้าไม่อยากจะออกนามผู้ซึ่งวิ่งเต้นไปหาท่าน
 ผู้ใหญ่ มีคนพูดกันมากในกรุงเทพฯ เวลานั้นว่าเขาเคียดแค้น อย่างครุประชา
 ชาติมีจำนวนมากมายเท่าไรก็เด่นก้นหมึกไม่ทราบ ทั้งหมดทั่วประเทศอย่าง
 นี้ ท่านก็บอกว่าเป็นไม่บังคับ อย่างนั้นก็เสียใจที่จะกล่าวได้ว่า รัฐบาลนี้ก็มีเสียง
 ชูขึ้นว่ารัฐมนตรีบางคนชอบทำอะไรตามอำเภอใจโดยไม่คิดถึงระบอบประชา
 ชาติไทยบ้างเลย ข้าพเจ้าอยากจะขอชี้แจงต่อไปอีกว่า เมื่อท่านไม่เลิกคิดแล้ว คือ
 การสร้างหอประชุมของกระทรวงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดทำ ไม่ใช่หน้าที่
 ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งจะเอาอำนาจของศัทธิพยายามให้มิให้หอประชุมขึ้น เพื่อ
 เป็นอนุสรณ์ของท่านในทางการเมือง ชื่อนี้เป็นข้อสำคัญในระบอบประชา
 ชาติไทย เราจะทำอย่างนี้ไม่ควร นนอย่างหนึ่ง แต่อีกประการหนึ่งที่น่าเสีย
 ใจน่าทุเรศเป็นอย่างยิ่งคือการเรียกรวมถึงครุประชาชาติด้วย ซึ่งเงินเดือนแก่
 ก็ไม่เท่าไร วันหนึ่งเท่าไร ข้าพเจ้าได้ยินกับหูเขาไม่เค็มใจจะให้ แต่ไม่รู้จะ
 ทำอย่างไร ดังนั้นแหละจึงได้เขาขอเท็จจริงมาบอก แต่ถ้าท่านว่าขอเท็จจริง
 ให้เขาหลักฐานมา ข้าพเจ้าไม่ทำ เพราะครุทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับท่าน ชื่อนี้
 แหละ วัตถุประสงค์ดังกล่าว ที่จะ สร้างหอ ประชุม นั้นขึ้น ก็เพื่อใช้ เป็น ที่แสดง
 ปาฐกถา แสดงสดกร ฉายภาพยนตร์ทัศนศึกษา ไม่เห็นจำเป็นรีบด่วน
 ประการใดกระทรวงศึกษาที่มีที่ในกรุงเทพฯ ออกแยะ หอประชุมต่างๆพลาดกรณี
 ก็มี ที่โรงเรียนอื่นๆ ก็คงจะมี ทำไมท่านไม่ใช่สถานที่เหล่านั้นไปก่อน ทำไม
 จึงจะต้องรีบสร้างตึกหลังนี้ขึ้น ข้าพเจ้าขอถามว่าทำไมท่านไม่ใช่สถานที่ของ
 ท่านซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว จะเอาที่รีบด่วนกันทำไม หรือจะให้ทันสมัยเมื่อท่านเป็น
 รัฐมนตรี

บนคงฤทธิศึกษากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ท่านผู้มั่งคั่งได้บอก ตูร์ตั้งว่าจะเข้าใจผิด เห็นว่าการกระทำนี้อาจจะ
 เป็นการกระทำไปในทางการเมือง เติมนเรื่องนกระณมได้ทราบจึงได้ประชุม
 ทกระทรวงซึ่งมีผู้แทนกรมต่าง ๆ ตามว่าเรื่องเป็นอย่างไกรกัน ริเริ่มมาจาก
 ไคโร ในที่สุดก็ทราบว่าถาวรริเริ่มมาจากข้าราชการฝ่ายประจำตั้งแต่ครูประ
 ชาบาตจนถึงอธิบดี ปลัดกระทรวง โดยที่เขาพิจารณาว่ากระทรวง
 ศึกษาธิการได้ให้ควมร่วมมือแก่พวกเขา ได้จัดตั้งมาตั้ง ๖๐ ปี พวก
 เขาทั้งหลายได้มั่งคั่งเพราะกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อถึงฉนวนที่ถึงเช่น
 ฉงอยากที่จะได้ถาวรจัดตั้งเป็นอาคารเป็นทรงตั้ง ก็เห็นขอมายังกระทรวง
 เมื่อกระทรวงเห็นว่าเต็มใจจะเสียสละ กระทรวงจึงยินดีให้อนุมัติ และ
 ในฉฉิการประกาศเป็นเรื่องใหญ่โตก็ตั้งรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศ เพราะฉฉฉฉ
 รัฐมนตรี จึงเป็นผู้แจ้งความ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งท่านมั่งคั่งในมือแล้ว
 จึงได้ปล่อยไปอย่างนั้น ที่นี้ในเรื่องนี้เราควรจะพิจารณาต่อไปถึงการที่
 สมควรจะทำกร นหรือไม่นั้น ก็ได้ พิจารณาว่าหอประชุม มีสำนักอาจารย์
 หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อะไรต่ออะไร ถ้าหากว่าท่านเกี่ยวข้อง
 กับกระทรวงศึกษาธิการบ่อย ๆ คงทราบดี กระทรวงศึกษาธิการมีบรรดา
 นักเรียนนักเรียนฝึกหัดครู บรรดาครูบาอาจารย์ทอพระราชอาณาจักรเข้ามา
 เยี่ยมอยู่เสมอ ๆ การมานั้นไม่มีที่จะรับรอง และไม่มีที่จะพูดจา อะไรกัน
 นอกจากตั้งแถวในกระทรวงหรือหน้าฉฉฉฉ และบางที่ก็ขึ้นไปทกระทรวง
 ซึ่งเป็นทศบแคบ และไม่เป็นการสมควรประการหนึ่ง ถ้าหากว่าเราจะ
 มีที่รับรอง ประเด็นไม่ใช่อยู่ที่รับรองอย่างเดียว แต่ว่าเราจะทำหอประชุม
 เพื่อทำเป็นหอสมุดหรือห้องสมุดของกระทรวง ศึกษาธิการ อันเป็นที่เก็บตำรับ
 ตำราที่คนควาในฉฉฉฉ เพราะครูบาอาจารย์ได้ติดต่อมาเสมอ และ
 ฉฉฉฉจัดเป็นหอประชุม หรือจะเรียกอบรมศึกษาธิการถ้าถือ หรือ

ศึกษาธิการจังหวัดอะไรก็ตาม เพื่อมาประชุมให้เกิดความสะดอก หรืออาจ
 นายภาพยนตร์ให้ดูหรืออะไร ก็จะได้สะดอกขึ้น แต่ทั้งนี้ถ้าจะร้องงบประมาณ
 ขอท่านทั้งหลายโปรดพิจารณาด้วย เพียงแต่สร้างโรงเรียน ประชาบาลก็
 เด็กด้อยมาก เด็กด้อยของนางพินคน เด็กด้อยได้รับอะไรต่าง ๆ กระทรวง
 ศึกษาธิการมีจุดใหญ่ทั้งนั้น ไม่ว่าจะไปไหน เพราะฉะนั้นถ้ามีอรรถรัฐบา
 ดอีกก็ร้องไป เพราะเราต้องการเงินนับด้วยจำนวนแสน ๆ บาท เพื่อจะบำรุง
 การศึกษา เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นได้ว่า การศึกษาเวลานี้จำเป็นจะต้อง
 อาศัยประชาชนพลเมืองผู้มีใจศรัทธาได้เสียด้วย แม้สร้างโรงเรียนประชาบาล
 ประจำจังหวัด ซึ่งทำทุกวันนี้เขาก็ได้เงินจากชาวบ้านได้เสียด้วยเหลืออีก
 ถ้ามีเงินเด็กจะต้องนั่งเรียนตามวัดไม่รับค่าเป็นต้น เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้
 ไม่ใช่บังคับตั้งที่ท่านทราบแล้ว แต่เป็นวิธีการขอร้อง แต่วิธีขอร้องก็
 ต้องเห็นอย่างนั้นอย่างนี้เพื่อให้เสียด้วย แต่เราช่วยด้วยจิตใจ ในระบอบ
 ประชาธิปไตยเป็นเรื่อง ของส่วน รวม ทุกอย่างย่อม มาจาก มติ ของส่วน
 ข้างมาก และครูส่วนข้างมากเขาปรารถนาได้ถึงระดับ อีกประการหนึ่ง
 ไม่ได้บังคับ ใครไม่ได้จ่ายเงินรายนี้ก็ไม่ได้ตั้งโทษ เป็นแค่ขอตั้งวันหนึ่ง
 ซึ่งวันหนึ่งก็ ๓๐ กว่าบาทเท่านั้น ถ้าบังคับเราก็ตั้งตั้งโทษหรือเอาให้ได้
 แต่ไม่เป็นเช่นนั้น ใครไม่เสียก็ได้ และท่านอธิบดีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
 ก็บอกว่ายินดีจะเสียด้วยเช่นนั้น ไม่ตั้งวันหนึ่งเท่าไรก็ได้ นี่ขอเท็จจริง
 เป็นอย่างนั้น จริงยังมีส่วนน้อยที่สุดที่ไม่อยากเสีย เขาอาจจะอยู่ใน
 ลักษณะที่เด็กรอน ท่านผู้มีเกียรติเมื่อเขาไม่เสียก็ไม่เป็นไร เราก็ไม่
 คิดใจที่จะเรียกร้องและไม่ถือว่าการทำอย่างนั้นเป็นการผิด เราเห็นใจว่าที่ไม่
 เสียด้วยมานักเพราะเขามีความเด็กรอน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ยึด
 ที่จะอนุโลม

หลวงชลาบุสสร : ข้าพเจ้าได้ฟังท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

LIART

ศึกษาธิการตอบข้าพเจ้าที่รู้สึกยินดีเหมือนกัน บอกว่าไม่มีการบังคับให้ออก
 ก็ได้ ข้าพเจ้าจะถามต่อไปดีกว่า ข้าพเจ้าขอซักว่าเนื่องจากข้อความใน
 ใบแจ้งความมีการสาธยายในเชิงบังคับต่างๆ ด้วยเหตุผลประการต่อไป
 จนกระทั่งอ้างถึงประเพณีไทย อันนี้สำคัญที่สุด ข้อความนั้นคล้ายๆ กระทั่ง
 ศึกษาธิการออกเงินรคหน้า ข้าพเจ้าจะอ่านให้ฟังในตอนนั้น เนื่องจาก
 กระทั่งศึกษาธิการได้ตั้งมารบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ตาม ประเพณี ไทยเรา
 บุคคลที่มีอายุยืนนานมาถึง ๖๐ ปี ก็จะมีบุตรหลานมารคหน้าให้เพื่อเป็นสวัสดิ
 มงคลของบุคคลนั้นต่อไป แล้วเมื่อเป็นเช่นนี้ ก็คือข้าพเจ้าเข้าใจว่า
 ไม่ได้บังคับเลย เพราะรู้จักกันทุกคนเป็นการดีด้วย แต่ทำไมเอา
 ประเพณีมาดีฮว่ารคหน้า จะเข้าใจได้อย่างไรในข้อที่ฮว่ารคหน้า รัฐมนตรี
 จะให้พวกคุณพวกนี้รคหน้าออกเงิน เขามีแต่รคหน้าคนผู้ใหญ่ ที่เรานับถือ
 ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ใช่ท่านสั่งให้ไปรค เราไปรคท่านเองอย่าง
 ใช้นี้ไม่ได้ ฟังดูแล้วพิกล

ประธานวุฒิสภา : เขาไม่ได้ว่าอย่างนั้น

หลวงชลาบุสสร : ข้าพเจ้าขอประทานโทษ คือเรื่องเป็นปัญหา
 สำคัญอย่างนี้ เรื่องมีต่อไปซึ่งประเด็นหนึ่งฟังดูแล้วพิกล
 แล้วอีกประการหนึ่งรายได้ของพวกคุณเหล่านี้ก็มีเงินเดือนน้อยอยู่แล้ว
 ที่ข้าพเจ้าอยากจะถามต่อไปว่ารัฐบาลจะเขียน เสียใจคุณเลี้ยงก็ไม่อยู่
 คือถ้าพวกคุณไม่ยอม จะมีการกาหน้าค่าซ้ำเขาหรือไม่ ขอให้พูดกันโดย
 ตรงๆ ไม่อ้อมค้อมว่าจะหาโทษเขาหรือจะมีการแต่งงานเขาหรือไม่ ขอเรียน
 ว่าที่ท่านพูดนี้พูดกับประชาชน ๓๖ ล้านขอให้ตอบโดยความจริงเถอะ

ขุนคลังวุฒิสภากร รัฐมนตรีช่วยว่า การ กระทั่งศึกษา
 ธิการ : ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจที่ท่านสมาชิกรัฐมนตรีท่านเป็นผู้มีสติปัญญา
 มาก แต่บางที่ท่านผู้กล่าว บางทีสติท่านอาจจะมากกว่าปัญญา หรือ

บางท่านไม่เข้าใจดี ขอเปรียบเทียบว่าคนผู้เฒ่าผู้แก่คนสูงอายุ คนที่มี
อายุมาก ๆ เราก็มองหน้ากัน เปรียบเหมือนกระทรวงศึกษาธิการก็มีความ
เก่าแก่กว่าคร่ำมมานานถึง ๖๐ ปี พวกครูอาจารย์ควรจะได้รับการรุดหน้ากระทรวง
ศึกษาธิการ ก็จะทำอะไรให้เป็นที่ระลึกลับ คือให้กระทรวงได้มีการขยาย
ขยายใหญ่โตมีเกียรติ มีคุณค่าที่ควรค่าไป ทั้งนี้ถามว่าใครที่ไม่ออก
จะมีการกาซื้อได้หรือไม่ ขอเรียนว่ากระทรวงศึกษาธิการไม่ได้คิดเช่นนั้นเลย
คือไม่ได้กาซื้อเลย และข้าพเจ้าในนามของกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียน
ด้วยเกียรติยศว่าเราจะไม่ทำเช่นนั้นเลย

หลวงชลาสูตร : ข้าพเจ้าได้ยื่นทานวิญญานครว่าข้าพเจ้ามีสติมาก
กว่าวิญญาน หรือมีวิญญานมากกว่าสติ ข้าพเจ้ามีทั้งสติอย่าง มีทั้งสติ
และมีทั้งวิญญาน

ประธานวุฒิสภา : ขอให้ผ่านไปเถิด ว่ากันคนจะทะเลาะ

หลวงชลาสูตร : ข้าพเจ้าขอประทานโทษ ต้องแก้ ข้าพเจ้าได้
ใคร่ทรงตรอบคอบแต่คงได้ตั้งกระทู้ถามมา ไม่ใช่ตั้งกระทู้เด่น ๆ ก่อน
ที่ข้าพเจ้าจะตั้งกระทู้ถามก็จะต้องสอดส่องข้อเท็จจริง ต้องให้คนอื่นเขา
อ่านแรงความของท่าน เขาก็ตั้งความเห็นอย่าง

ที่ข้าพเจ้าอยากจะขอถามคือไปเป็นครั้งสุดท้ายว่ารัฐบาลได้ให้ความ
เห็นชอบในการเรียไรแบบนั้นด้วยหรือ และเขาได้ขออนุญาตวิญญานครเรียบ
ร้อยแล้วหรือ

อีกอย่างหนึ่งเงินเรียไรนั้นถ้าไม่พอท่านจะเอาเงินจากไหน หรือเรียไร
ซ้ำ ๆ ให้มันพออย่างนั้นหรือ

อีกประการหนึ่งงานจนครที่ถูกเรียไรมีตั้งเท่าไร ก็หมื่น ก็แสนคน
แต่ถ้าครั้งสุดท้ายท่านจะตั้งขอหอประชุมว่ากระไร ข้าพเจ้าได้ยินเขาว่าหลาย
ปาก เขามองว่าหอประชุมนั้นจะตั้งชื่อว่า "ตึกเตียง" หรือ "ตึกไชยกาด"
อะไรนั้นจริงหรือไม่

ขุนคลังฤทธิศึกษากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรติกิตติ แต่ฉันทักหากคำใดที่ทำให้ท่านไม่
พอใจ ขอประทานโทษด้วย

สำหรับในคำขอบวาระที่สามนั้น ขอกราบเรียนว่าเรื่องที่แต่ง
คึกกรายน และจะมีการให้ชื่อให้เสียงเป็นประการใดคงที่ท่านได้กล่าวนั้น ขอ
เรียนว่ากระผมที่เป็นรัฐมนตรีร่วมอยู่ด้วยนั้น ไม่ได้เห็นด้วย และก็ได้ทราบ
ว่าไม่ได้คิดจะให้ชื่อคงที่ท่านกล่าว นอกจากนั้นรายนเมื่อญกระผมได้สอบ
ส่วนบุตรหนักแต่จ ฉะฉายรายนรัฐมนตรีว่าการมิได้เป็นผู้ร่างตามแจ้งความ
เว้นแต่ได้ร่างทำมาจากฝ่ายข้าราชการประจำเสนอบนที่กรชนมาโดยความพอใจ
เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องของข้าราชการ และครบาอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นส่วน
มาก ข้าพเจ้าขอเรียนว่าเรื่องไม่ได้เป็นการเรียไรกัน แต่เป็นเรื่องที่
ทางรัฐบาลได้ขอรับ และการขอรับนั้นในบรรดากระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ
ก็มีอำนาจกระทำได้ สำหรับผู้บังคับบัญชากับผู้ซึ่งอยู่ในสังกัดเดิมขอมา
และมีได้เป็นความผิด เราไม่ได้ทำตั้งกฎหมายเรียไรท่านได้ แต่ใน
เรื่องนกระทรวงศึกษาธิการอยากให้เป็นการเสียสละอย่างมาก คือเวลา
บ้านเมืองของเราอยู่ในภาวะคับขันขยับบ้าง และยังอยู่ในสถานการณ์
เช่นนี้ควรจะได้รับความร่วมมือสมัครใจ เพราะฉะนั้นบ้านเมืองของเราจึงควร
ที่จะมีผู้เสียสละให้มาก ๆ คือเสียสละทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อช่วยประโยชน์ส่วน
รวม เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้จึงหวังใจว่าท่านวุฒิสภาผู้มั่งเกียรติกิตติคงจะเห็นใจ
ว่าการที่เราเป็นผู้เสียสละ และไม่เป็นการเสียหายแต่ประการใด และที่
ท่านถามสำหรับผู้ที่ขอเงินเสียสละ ถ้าหากว่าเต็มใจออกทุกคนหมดก็จะ
เป็นจำนวนประมาณไม่เกินเก้าหมื่นคน เพราะครุประชากรที่เต็มจำนวนราว ๆ
๗๕๐๐ คน จำนวนแล้วเห็นจะไม่เกินแปดหมื่นเก้าหมื่น ซึ่งเป็นจำนวน
ที่จะออกหมดไป แต่ว่าจะไม่บ่วงหรือไม่ออกหรือไม่เสียสละหรืออาจเสีย

สั้นน้อย และบางจำนวนก็อาจไม่ถึงอย่างทุกถ้าว หวังใจว่าท่านผู้มี
เกียรติคงจะหายข้องใจ

ประธานวุฒิสภา : เห็นจะพอ ระเบียบวาระต่อไปขอให้ท่าน
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาเสร็จแล้ว พิจารณาในวาระที่ ๒ ขอเชิญท่านกรรมการเข้า
ประจำที่

เลขาธิการรัฐสภา : รายชื่อท่านกรรมการพิจารณาร่างพระ
ราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๘๔ มีดังนี้ ๑. หม่อมเจ้าอิทธิพรพงศ์ เกษมศรี
๒. นายสุนทร หงส์ตติยกุล ๓. พระยาอรรถกรมมณุตต์ ๔. พระ
สุทธธรรมาภรณ์ ๕. ม.จ. ชัยฉัตร เกษมสันต์ ๖. พระยาตรีธรรมราช
๗. พระยาอาณาจักรบริบาล

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการวิสามัญของวุฒิสภา
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๘๔

ร่างพระราชบัญญัตินี้ฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ คณะกรรมการได้ทำ
การพิจารณาพร้อมด้วย นายเสริม ดินฉัตรกุล ผู้แทนรัฐบาล ปราบกฤษ
ของการพิจารณาดังต่อไปนี้

<u>ขอ ร่างพระราชบัญญัติ</u>	มีกรรมการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีกรรมการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	มีกรรมการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีกรรมการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	มีกรรมการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	”
<u>หมวด ๓ บทบัญญัติทั่วไป</u>	”

<u>มาตรา ๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	”
<u>มาตรา ๘</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๒ การบริหารกิจการสถิติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u>	”
<u>มาตรา ๑๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๓</u>	”
<u>มาตรา ๑๔</u>	”
<u>มาตรา ๑๕</u>	”
<u>มาตรา ๑๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗</u>	”
<u>มาตรา ๑๘</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓ บทกำหนดโทษ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๐</u>	”
<u>มาตรา ๒๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๔ การรักษาระราชบัญญัติ</u>	”
<u>มาตรา ๒๒</u>	”

อธิพรพงศ์ เกษมศรี
(หม่อมเจ้า อธิพรพงศ์ เกษมศรี)
เดชาานุการ.

LIRT

พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕ (๕)

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถิติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕ (๕)”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการสถิติพยากรณ์ พุทธศักราช ๒๕๒๘ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “เขตสถาน” หมายความว่า ดั้งปลัดร่างรวมทั้งหมดในบริเวณ ไม่ว่าจะมรดกด้วยหรือไม่ก็ตาม ตลอดจนเรือ แพ ซึ่งบุคคลเฉพาะตัวผู้เดียว หรือหลายคนใช้เป็นที่อาศัยกันอยู่ถาวร

“สำนักงาน” หมายความว่า ตั้ง ปลุก สร้าง รวม ทั้ง ที่ดิน ใน บริเวณ ไม่ ว่า จะ มี รอย หรือ ไม่ ก็ ตาม ตลอด ถึง เรือ แพ ซึ่ง บุคคล เฉพาะ คือ ผู้ เดียว หรือ หลาย คน ใช้ เป็น ที่ ประกอบ กิจ การ งาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ ที่ ประธาน สภา เศรษฐกิจ แห่งชาติ ได้ แต่งตั้ง จาก เจ้าหน้าที่ แห่ง สำนักงาน สถิติ กลาง หรือ จาก เจ้าหน้าที่ อื่น เพื่อ ปฏิบัติ การ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ โดย มี บัตร ประจำ ตัว (และ เครื่องหมาย) ตาม ที่ สภา เศรษฐกิจ แห่งชาติ กำหนด

“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ ที่ ผู้ อำนวยการ สถิติ ได้ แต่งตั้ง ให้ มี หน้าที่ ปฏิบัติ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ตาม พระราช บัญญัติ นี้ โดย มี บัตร ประจำ ตัว (และ เครื่องหมาย) ตาม ที่ สภา เศรษฐกิจ แห่งชาติ กำหนด

“(ทะ)ระ เบี่ยน” หมายความว่า ข้อความ หรือ ข้อ เท็จ จริง บรรดา ที่ ใช้ ใน กิจการ อัน ได้ มีการ บันทึก ไว้ เป็น หลักฐาน ไม่ ว่า เป็น หนังสือ หรือ ใน ลักษณะ อื่น ใด

หมวด ๑

บท(บัญญัติ) ท่อไป

มาตรา ๕ ให้สำนักงาน สถิติ กลาง มีอำนาจ หน้าที่ กระทำ กิจการดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหน่วยราชการ (ตัวแทนส่วน) กลางสำหรับการให้ข้อความหรือคดีในทางสถิติ
- (๒) ส่งเสริมและปรับปรุงเพื่อวิวัฒนาการของบริการสถิติสำหรับสาธารณชนส่งเสริมบริการสถิติของเอกชน
- (๓) จัดวางผัง ประสานและกำกับบรรดาโครงการและกิจการสถิติสำหรับสาธารณชนในทางวิชาการ
- (๔) ร่วมและประสานงาน กับหน่วย ราชการของรัฐ และ หน่วยงาน

LIART

ที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐ ในการประนัง การประมอดและการวิเคราะห์ จาก (๓) ระเบียบในทางสถิติ ในการนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ตรวจดู (๓) ระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยราชการหรือหน่วยงานดังกล่าวนั้นได้ โดยหน่วยราชการหรือหน่วยงานนั้นต้องให้ความสะดวกตามที่ต้องการ

(๕) ตรวจพิจารณาบรรดาแบบ ใบบำหนดข้อถาม ข้อตั้งข้แจง และแผนผัง (ตามทางการ) ซึ่งหน่วยราชการได้ (ร่าง) ทำ ขึ้นไว้สำหรับ ใช้ (ในโครงการ) หรือร่างไว้เพื่อจะใช้เกี่ยวกับ สถิติ (อันอยู่ในชั้น เตรียมจะจัดทำเพื่อประโยชน์ในการประสานและให้เป็นรูปเดียวกัน)

(๖) จัดวางผังและจัดทำสำมะโนทั้งสิ้น และพิมพ์รายงานการนั้น ขึ้น จัดอำนาจการสำรวจในเรื่องใด ๆ กับทำการเก็บรวบรวม ทำข้อคัดย่อ ประมอดและวิเคราะห์สถิติที่เกี่ยวกับภาวะมุตฐานของประเทศ

(๗) อำนาจการเกี่ยวกับงานทาง วิชาการ ของเจ้าหน้าที่ แห่งหน่วย ราชการของรัฐและหน่วยงานที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐ ผู้ซึ่งปฏิบัติงาน จัดวางผังและงานเก็บรวบรวมประมอดและวิเคราะห์สถิติ

(๘) จัดเสนอข้อ ประสงค์ทาง สถิติ อัน สัมพันธ์กับ สถาน การณ์ของ ประเทศต่อสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ

(๙) จัดพิมพ์โฆษณาข้อมูลสถิติกระแสบัจจุบันและวารสารสถิติซึ่ง มีข้อมูลในราชการบริหารอันได้มาจากหน่วยราชการของรัฐ และหน่วยงาน ที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐ

(๙ ทวิ) ดำเนินการวิจัยในด้านวิชาการสถิติ ทำการแลกเปลี่ยน เอกสารวิชาการและสถิติ ซึ่งพิมพ์ โฆษณาทั้งในและนอกประเทศ และจัด ให้มีห้องสมุดเก็บรักษาบรรดาหนังสือวิชาการและเอกสารสถิติ

(๑๐) สั่งให้เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานสถิติหรือ งานที่มี ลักษณะใน ทาง

สถิติของหน่วยราชการของรัฐ หรือ (ของ) หน่วยงานใด ๆ ที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมารับการฝึกฝนอบรม

มาตรา ๖ ให้ผู้อำนวยการสถิติ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าสำนักงานสถิติกลาง มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและควบคุมบรรดากิจการในหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการสถิติ ชั้นคณะหนึ่ง เพื่อกำกับการสถิติในหน้าที่ของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานและรองประธาน ซึ่งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติแต่งตั้งจากบรรดา กรรมการของสภา และผู้แทนกระทรวงต่าง ๆ และผู้อำนวยการสถิติ

ให้ผู้อำนวยการการสถิติเป็นประธานของคณะกรรมการนี้

คณะกรรมการอาจเชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ความอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำได้เมื่อเห็นสมควร

มาตรา ๘ การทำสำมะโนหรือการสำรวจข้อเท็จจริง(เรื่อง)เพื่อปฏิบัติการตามโครงการสถิติใด ๆ ซึ่งประชาชนที่ราชอาณาจักรหรือ เฉพาะส่วนแห่งราชอาณาจักรซึ่งมีจำนวนประชากรในท้องถิ่นเกินสามหมื่นคนขึ้นไป จะต้องให้คำตอบหรือแจ้งข้อความหรือตัวเลข เพื่อความประสงค์แห่งบัญชีนี้ จะทำได้โดยบทแห่งพระราชกฤษฎีกา แต่ถ้าจำนวนประชากรไม่เกินสามหมื่นคนจะทำได้โดยออกกฎสำนักนายกรัฐมนตรี

หมวด ๒

การบริหารกิจการสถิติ

มาตรา ๙ เจ้าหน้าท่หน่วยราชการของรัฐ และหน่วยงานใด ๆ ที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบในการปฏิบัติงานสถิติ หรืองานที่มีลักษณะในทางสถิติ จะดำเนินงาน (หรืออาจ) ตาม โครงการในทางสถิติ

LIRT

(ข้าราชการ) ได้คือเมื่อผู้อำนวยการสถิตหรือผู้แทนซึ่งได้รับมอบหมาย(ให้) ได้ ตรวจพิจารณาและเห็นชอบด้วยกับโครงการ พร้อมทั้ง ใบแบบสถิต และ ระเบียบวิธีที่ใช้กับโครงการ เช่นว่านั้น เสียก่อน (หรือได้รับการพิจารณาและเห็นชอบของคณะกรรมการสถิต) ใน(เมื่อ) กรณีที่ ทั้งสองฝ่ายยังไม่อาจที่จะตกลงกันได้ ให้นำเสนอเพื่อรับการพิจารณาและวินิจฉัยของ คณะกรรมการสถิต (และ) ในการ (ที่จะดำเนินงานหรือ) วางโครงการ (เช่นว่า) ในทางสถิต นั้น โดยเฉพาะให้เจ้าหน้าที่

(๑) ปรึกษาหารือในการวางผังโครงการ(ใดๆ)กับผู้อำนวยการ สถิตหรือผู้แทนซึ่งได้รับมอบหมาย

(๒) เสนอผัง ใบกำหนดข้อตามและใบแบบ ทั้งการประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้จ่ายต่อผู้อำนวยการสถิต

(๓) ใช้ใบแบบสถิตใดๆ หรือ ระเบียบวิธี สถิตได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสถิตแล้ว)

มาตรา ๓๐ ให้เจ้าหน้าที่ หน่วย ราชการของรัฐ และ หน่วยงานใด ๆ ที่ อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐ ผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบในการปฏิบัติงานหรืองานที่มันลักษณะในทางสถิต จัดส่งสำเนาตาราง (บัญชีและ) รายการ สถิต ทุกอย่างอันได้จัดทำขึ้นไว้เพื่อประโยชน์ที่มุ่งประสงค์อย่างใดก็ตาม ให้แก่ผู้อำนวยการสถิตอย่างละหนึ่งสำเนา เว้นแต่ที่จำกัดไว้เฉพาะ เพื่อใช้ใน งานจัดกิจการปกครองภายในของหน่วยราชการหรือหน่วยงานนั้น ๆ

เจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบดังกล่าวมานี้ จะต้อง เร่งรัด ใน การรวบรวมทำขึ้นเป็นตารางรายการสถิตใดๆ จาก (๓) ระ เบียน ของ ส่วน ราชการ นั้น ๆ สำหรับส่งให้แก่สำนักงาน สถิตกลางให้เสร็จไปโดยเร็วที่สุดตาม ความต้องการ ของ สำนักงาน สถิต กลาง ตาม ความ เจตนา หรือ เป็น ครั้ง คราว เพื่อ พิมพ์ โฆษณา หรือ รายงาน ไปยัง สภา เศรษฐกิจ แห่งชาติ

มาตรา ๓๑ ให้ผู้อำนวยการสถิติมัชฌิมอำนาจ กระทำกรรณคดีต่อ控告 กับเจ้าหน้าที่บริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในการ มอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวนั้น ปฏิบัติกิจการสถิติในส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่นเกี่ยวแก่การสำรวจ การทำบัญชีเงินและค่าธรรมเนียม การเก็บรวบรวมและการประมวล และในการให้ส่งรายการใด ๆ หรือส่งใบ แบบหรือใบกำหนดรัชถามอันเจ้าหน้าที่ได้เก็บ รวบรวม ประมวล และ สอบถูด ค้องแล้วนั้น ไปยังสำนักงานสถิติดกลาง อีกทั้งมีอำนาจ ที่จะขอให้แจ้ง ข้อความหรือตัวเลขหรือข้อความ ช่วยเหลือ อย่างหนึ่ง อย่างใดจาก เจ้าหน้าที่ นั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการที่จะปฏิบัติการในทางสถิติอย่างอื่น ๆ

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกา หรือกฎให้ปฏิบัติการตาม โครงการสถิติใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถิติมัชฌิมอำนาจเรียกร้องให้บุคคล (หนึ่งบุคคลใด) แจ้งข้อความหรือตัวเลข ที่ต้องการ สำหรับโครงการนั้น บุคคล จำต้องให้รายละเอียด แต่ เฉพาะที่ เกี่ยวกับตน หรือที่อยู่ในความรับรู้เห็น ของตน

ในกรณีที่บุคคลทำการร่วมกันเป็นห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน ผู้ ข้าราชการการสถิติอาจเรียกร้องให้ห้างหุ้นส่วนนั้น ยื่นรายการ สำหรับกิจการ ของห้างหุ้นส่วน ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าห้างหุ้นส่วนมีผู้จัดการ ให้หน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติตามคำเรียกร้องตกอยู่กับผู้จัดการ ถ้าไม่ปรากฏตัวผู้จัดการ ให้ตกแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

มาตรา ๓๓ (ให้เป็นหน้าที่ของ) เมื่อ บุคคล (ซึ่ง) ที่ ถูกเรียกร้อง
ไม่อยู่ หรือ (ผู้แทนซึ่งรับผิดชอบในเมื่อบุคคลนั้น) ไม่สามารถจะปฏิบัติ
ตามคำเรียกร้องดังที่บัญญัติ ไว้ในมาตรา ๓๒ (จะ ให้คำขอแก่

พนักงานเจ้า) เป็น หน้าที่ (หรือ พนักงาน ตามข้อตาม เท่าที่คน สามารถจะ
ทำได้) ของผู้แทนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบเป็นผู้ปฏิบัติตามคำเรียกร้อง

มาตรา ๓๔ ในการเตรียมแบบต่างๆ เพื่อปฏิบัติตามพระ
ราชบัญญัตินี้ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการสถิตที่จะตั้งค่างิ่งถึงพฤติ-
การณ์แห่งอาชีพการค้าและอุตสาหกรรมต่างๆ และระมัดระวังมิให้มีการ(ให้)
เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขที่แจ่มใต้อื่นๆ ซึ่งจะทำให้ เป็นที่เสื่อมเสีย แก่บุคคล
ผู้ให้ขอรายงานนั้น

มาตรา ๓๕ คำเรียกร้อง ของผู้อำนวยการ สถิต(ซึ่ง) ให้แจ้ง ข้อ
ความหรือตัวเลขนั้น จะประกาศในราชกิจจานุเบกษาแก่บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้อง
หรือจะทำเป็นหนังสือส่งถึงบุคคลใดโดยเฉพาะก็ได้ คำเรียกร้องนั้นอย่าง
น้อยให้ระบุ

(๑) แบบ

(๒) กำหนดระยะเวลาที่จะต้องแจ้ง ซึ่งจะกำหนดให้แจ้งเป็นครั้ง
คราว หรือจะกำหนดเป็นการประจำตามระยะเวลาข้อหนึ่งข้อใดก็ได้ ,กรณีจะ
เป็นประการใดก็ตาม ต้องกำหนดให้ผู้จะต้องแจ้งมีเวลาพอสมควร แต่ต้อง
ให้เวลา (ระหว่างตั้งแต่) ไม่น้อยกว่า (๓) ๗ วัน (ถึง ๓๐ วัน) ที่จะปฏิบัติตาม
เรียกร้องนั้น (ด้วย) และ

(๓) สถานที่และวิธีการ (ซึ่ง) ให้แจ้ง

มาตรา ๓๖ คำเรียกร้องหรือแบบนั้น อาจส่งแก่บุคคลซึ่งถูกเรียก
ร้องหรือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดที่บรรณคดีภาวจะซึ่งอยู่หรือทำงานในเคหสถาน หรือสำนัก
งานของบุคคลนั้น ในเวลาใดวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก
หรือจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

ถ้าบุคคลดังกล่าวในวรรคก่อนปฏิเสธไม่ยอมรับคำเรียกร้องหรือแบบ
โดยปราศจากเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย พนักงานผู้ส่งชอบที่จะขอให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีอำนาจหรือเจ้าพนักงานตำรวจไปด้วย เพื่อเป็นพยาน

LIRT

และถ้าบุคคลผู้นั้นยังคงมีเสรีไม่ยอมรับข้ออื่น ก็ให้วงคำเรียกร้องหรือแบบ
ไว้ก่อนหน้าบุคคลตามที่กล่าวในวรรคก่อน

ถ้าการส่งคำเรียกร้องหรือแบบนั้นไม่ สามารถจะทำได้ดัง ที่บัญญัติไว้
ในสองวรรคก่อน พนักงานอาจจะทำโดยวิธีอื่น กล่าวคือมีคหนังสือแจ้ง
ความไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ เคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลนั้น หรือส่ง
ประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับ ให้บุคคลนั้นไป
ยังเจ้าหน้าที่ซึ่งระบุไว้ ภายในกำหนดเวลาเพื่อรับคำเรียกร้องหรือแบบ หรือ
เพื่อแจ้งที่คงของเคหสถานหรือสำนักงานหรือ เพื่อแจ้ง ข้อความ หรือ คิวเดนท์
ต้องการ

เมื่อได้ปฏิบัติตามความในสามวรรคก่อน และสิ้นเวลาที่กำหนด
นั้นแล้วให้ถือว่าบุคคลซึ่งถูกเรียกร้องได้รับคำเรียกร้องหรือแบบนั้นแล้ว

มาตรา ๑๖ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อความ หรือคิวเดนท์ ที่ได้แจ้ง
ไว้เป็นเท็จไม่ถูกต้องหรือขาดตกบกพร่อง พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานมี
อำนาจเข้าไปในเคหสถานในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์
ตก หรือเข้าไปในสำนักงานระหว่างเวลาทำการตามปกติ เพื่อได้ทราบข้อ
ความหรือคิวเดนท์ หรือตรวจสอบความถูกต้องของข้อความหรือคิวเดนท์นั้นได้
ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสำนักงานที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงาน เข้าไป
นั้นต้องให้ความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๗ บรรดาข้อรายงานที่ได้กรอกแจ้งในแบบเฉพาะตัวความ
คำเรียกร้องของผู้ว่าราชการบดีคดีนั้น ต้องถือเป็นความลับโดยเคร่งครัด
ห้ามมิให้ ผู้ใด นำข้อความหรือคิวเดนท์ใดๆ ที่มีแสดงไว้ในข้อรายงานเฉพาะตัว
หรือที่เกี่ยวข้องแก่บุคคลเฉพาะรายหรือทางหุ่นส่งมอบคดีคดีทะเบียนเฉพาะราย

(๑) ออกเปิดเผย นอกวงเขต อำนาจ ปฏิบัติการ ของ สำนักงานคดี
กลางตามพระราชบัญญัติ เว้นแต่ (๑) ข้อความหรือคิวเดนท์ที่น่าออกเปิดเผย

เขียนหนังสือเป็นระเบียบสำราญหรือ ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือ
จากผู้ให้ขอรายงานนั้น หรือจำเป็นต้องเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบ
ถวญหรือพิจารณาคดี ซึ่ง มี ผู้ต้องหาหรือจำเลยในการกระทำผิดต่อพระ
 ราชมัญญคน หรือ

(๒) ออกพิมพ์โฆษณาด้วยประการใด ๆ (ซึ่งเปิดเผยให้เห็นข้อความ
 หรือข้อความเกี่ยวแก่บุคคลเฉพาะราย หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน เฉพาะ
 ราย) เว้น(ไว้) แต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ขอรายงานนั้น

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืน ไม่ (แจ้ง) ยื่นหรือไม่แจ้ง ข้อความหรือตัว
เลขหรือไม่ให้คำตอบคำถามแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานตามมาตรา ๑๒
หรือมาตรา ๑๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๒๐ ผู้ใด (ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ หรือ
มาตรา ๑๕ วรรคสอง โดยไม่มีข้อแก้ตัวตามสมควร หรือแจ้งข้อความหรือ
ตัวเลขดังกล่าวโดยรู้ว่าเป็นเท็จ หรือไม่ยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ
พนักงานเข้าไปใน เคหสถานหรือสำนักงาน หรือไม่ยอมให้ความสะดวกแก่การ
ตรวจสอบตามมาตรา ๑๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ)

(๓) แจ้งข้อความหรือตัวเลขตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ โดยรู้
อยู่ว่าเป็นเท็จ หรือ

(๒) ไม่ยอมให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือพนักงาน เข้าไปใน เคหสถาน
หรือสำนักงาน หรือไม่ยอมให้ความสะดวกแก่การตรวจสอบตามมาตรา ๑๖

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

หมวด ๔

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๒ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

.....

คณะกรรมการเข้าประจำที่

ประธานวุฒิสภา : กรรมการจะมีอะไรแจ้งหรือแก้ไขอะไรบ้างหรือไม่

หม่อมเจ้า อธิพรพงศ์ เกษมศรี กรรมการ : ไม่มีการแก้ไข

ประธานวุฒิสภา : ขอให้เลขาธิการอ่าน

เลขาธิการวุฒิสภา : ร่างพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติ มีการแก้ไข พ.ศ. คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑, มาตรา ๒, มาตรา ๓, มาตรา ๔, หมวด ๑ บทบัญญัติทั่วไป มาตรา ๕, มาตรา ๖, มาตรา ๗, มาตรา ๘, หมวด ๒ การบริหารกิจการสถิติ มาตรา ๙, มาตรา ๑๐, มาตรา ๑๑, มาตรา ๑๒, มาตรา ๑๓, มาตรา ๑๔, มาตรา ๑๕, มาตรา ๑๖, มาตรา ๑๗, มาตรา ๑๘, มาตรา ๑๙, หมวด ๓ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๘, มาตรา ๒๐,

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช : ข้าพเจ้ามีความสงสัยในมาตรา ๒๐ ข้อย่อยเล็กน้อย โดยที่มาตรา ๒๐ เป็นมาตราสำคัญ ถือเป็นมาตราที่ลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิด เพราะฉะนั้นการเขียนข้าพเจ้าคิดว่าจะต้องเขียนให้ชัดเจน

LIRT

สักหน่อย ที่ข้าพเจ้าสงสัยมีอยู่สองประการ คือ ประการแรกทบทวนว่า
 “ ข้อความหรือคดีเลขตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ ” นั้น ข้าพเจ้าได้
 มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แต่ก็ไม่พบข้อความหรือคดีเลขประการใด ถ้า
 หากจะถือว่ามีคดีตามมาตรา ๑๒ มาตราเดียวเท่านั้น ถ้าหากว่าจะมี
 คดีตามมาตรา ๑๓ เป็นมาตราที่ยังไป เพราะฉะนั้นข้อความหรือคดี
 เลขตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ โดยร้อยว่าเป็นเท็จ นั้นข้าพเจ้าสงสัยว่า
 เจงนเจงกับใคร คือเขียนใจเฉยๆ เท่านั้นเองไม่รู้ว่าเจงนเจงกับใคร

พระสฤทธิอรรัตนฤมนตรี กรรมาธิการ : ตามที่ท่านสมาชิกผู้
 เกียรติมีความสงสัยในมาตรา ๒๐ นั้น ความจริงมาตรา ๒๐ ก็มีบทลงโทษ
 คดีซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ก็ต้องมีคดี ที่ท่าน
 กล่าวตามมาตรา ๑๒ กัด มาตรา ๑๓ กัดไม่ได้กล่าวถึงข้อความหรือคดีเลข
 นั้น บางท่านจะพลาดพลาดไปถึงสักหน่อย เพราะเหตุว่าในมาตรา ๑๒ นั้น
 ได้มีกล่าวแต่คำว่า “ ให้ผู้ชำนาญการมีอำนาจเรียกร้องให้บุคคลแจ้งข้อความ
 หรือคดีเลข ” ซึ่งมีการกล่าวอยู่แล้ว กับอีกประการหนึ่งสำหรับในมาตรา ๑๓
 จริงอยู่เป็นมาตราที่ยังไปถึงมาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีคดีที่ถูกเรียกร้องแต่ไม่
 อยู่ หรือไม่สามารถ จะปฏิบัติ ตามคำ เรียกร้อง หรือตอบคำถาม เช่นเดียวกับ
 มาตรา ๑๒ นั้นเอง เพราะฉะนั้นการที่จะลงโทษกลงโทษว่าไม่แจ้งข้อความ
 หรือคดีเลขตามที่ต้องการนั้น กับอีกประการหนึ่งที่ท่านกล่าวไว้ใช้ศัพท์แต่
 เพียงว่า “ เจง ” ไม่ได้หมายความว่าเจงคือท่านผู้ใด ในชั้นนี้จะเข้าใจ
 ได้ว่าเมื่อเวลาทำคดีประการใดมาเป็นการขอแบบหรือกรอกแบบก็เพื่อแจ้ง
 ข้อความหรือคดีเลขเหมือนกัน อีกประการหนึ่งผู้ทบทวนของเจงนเจงอาจ
 เขียนไม่ได้ก็ไม่ได้หรือไม่กรอกแบบก็ได้ แต่ในบางกรณีผู้ซึ่งเป็นพนักงาน
 เจ้าหน้าที่อาจต้องไปสอบถาม เพราะฉะนั้นในเรื่องดังกล่าวได้กล่าว
 แจ้งโดยกรอกคดีหรือโดยถามคดี โดยพนักงานเจ้าหน้าที่คดี ตามมาตรา
 นั้นแต่หมายความวาต้องแจ้งหรือกรอกตามเจ้าหน้าที่ผู้

พระยาอรรถการีย์นพนธ์ : ตามที่ท่านกรรมาธิการได้อธิบายมา
 ข้าพเจ้าก็ได้ฟัง และเข้าใจ อย่างท่านเหมือนกัน คือมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓
 บัญญัติถึงหน้าที่ของบุคคลว่า ผู้อำนวยภาระสัตว์ เจ้ามอำนาจขอให้แจ้งอะไรก็
 ได้ แต่ว่ามาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ นั้นไม่ใช่เป็นข้อความ เป็นเรื่องท
 ให้บุคคลมีอำนาจที่จะให้เขาแจ้งข้อความเท่านั้นเอง แต่มาตรา ๑๒ ข้อความ
 ก็ไม่รวมกันนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งท่านกล่าวว่ามีข้อความหรือ
 คัดลอกตามมาตรา ๑๒ แล้ว คัดลอกตามมาตรา ๑๒ ผิด เพราะฉะนั้นแจ้งตัว
 เลขตามมาตรา ๑๒ ก็ไม่เขาเรื่องกัน ข้าพเจ้าจึงสงสัย

พระสุทธอรรถนฤมนตรี กรรมาธิการ : ตามที่ท่านสมาชิกผู้
 มีเกียรติยังมีข้อสงสัยอยู่ในมาตรา ๑๒ และ ๑๓ นั้นเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าพนักงาน
 อยากจะให้แจ้งข้อความ แต่จริงอยู่ถ้าท่านอ่านต่อไปท่านจะเห็นได้ว่าบุคคล
 จำต้องให้รายละเอียด คือ รายละเอียดหมายความว่าข้อความหรือคัดลอก
 ซึ่งมักกล่าวไว้แล้ว เพราะฉะนั้นเราจึงดึงโทษผู้ที่แจ้งความซึ่งเป็นเท็จตาม
 แต่อาจกล่าวได้ว่า การแจ้งตาม มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ ต้องถือว่า เป็นการถูกต้อง
 เสมอไป บางทีอาจจะเกินไปสักหน่อยเพราะว่าการที่บอกให้ไปแจ้งอะไร
 นั้น แล้วผู้นั้นจะแจ้งอย่างไรก็ถือว่าผู้นั้นถูกต้อง เพราะแจ้งตามมาตรา ๑๒
 เพราะเหตุว่ามาตรา ๑๒ ต้องแจ้งเท่าที่เป็นความจริง ถ้าเผื่อว่าเป็นเท็จแล้ว
 ก็ผิดตามมาตรานั้นอยู่ในตัว

พระยาอรรถการีย์นพนธ์ : ทว่าข้าพเจ้าทักท้วงเพื่อจะให้กรรมาธิการ
 ได้พิจารณาและเห็นสมควรก็แก้ไขเสีย แต่ท่านยังยืนยันเช่นข้าพเจ้าก็สนใจ
 คือ ข้าพเจ้าอ่านข้อความ ตามมาตรา ๑๒ ข้อความแจ้งจริง ก็เป็นเท็จไปได้ ข้อ
 ความไม่รับกันเสีย แต่ข้าพเจ้าก็สนใจเพราะข้าพเจ้าไม่ได้บัญญัติอะไรเลย
 ถ้ากรรมาธิการไม่แก้แล้วแต่

เลขานุการรัฐสภา : คอไป มาตรา ๒๑ หมวด ๔ การรักษาพระราชบัญญัติ มาตรา ๒๒

ประธานวุฒิสภา : หมวดวรรค ๒ แต่พิจารณาเป็น
วรรค ๓ ผู้ใดเห็นชอบด้วยในร่างพระราชบัญญัตินี้ โปรดชุมนุม
มัตมาชิกยกมือ ๑๘ คน

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดชุมนุม
ไม่มัตมาชิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : เรียงรับเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินี้
จะได้ตั้งคนไปยงสภาผู้แทน

คอไปขอให้ท่านพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมม้าย พ.ศ. ๒๔๘๔
ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ตั้งแต่วันที่ ๘ เป็นวรรค ๒ เห็น
กรรมการคณะนเขาประจำท

บันทึกการประชุมกรรมการวิสามัญของวุฒิสภา
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมม้าย พ.ศ. ๒๔๘๔

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ คณะกรรมการได้ทำ
การพิจารณาเสร็จแล้ว ปรากฏผลของการพิจารณาดังค่อไปน

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ มีการแก้ไข

คำปรารภ ”

มาตรา ๑ ”

มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓ กรรมการคัดออกทงมาตรา

มาตรา ๔ มีการแก้ไข

มาตรา ๕ ”

LIRT

มาตรา ๖	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
มาตรา ๗	”
มาตรา ๗ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๗ ทวิ	”
มาตรา ๗ ทวิ	”
มาตรา ๗ เบญจ	”
มาตรา ๗ ฉ	”
มาตรา ๗	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
มาตรา ๗ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๗	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
มาตรา ๓๐	”
มาตรา ๓๓	”
มาตรา ๓๓ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๓๓	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
มาตรา ๓๓ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๓๓ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๓๓ ทวิ	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
มาตรา ๓๓ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๓๔	”
มาตรา ๓๕	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
	มีการแก้ไข

พระยาอรรถกรมมณุตต์
 (พระยาอรรถกรมมณุตต์)
 เลขานุการ

LIRT

พระราชบัญญัติ (ควบคุม) บ้าย พ.ศ. ๒๕๕๔

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่ เป็นการ สมควร ควบคุม (บ้าย) การติดตั้งบ้ายใน ถนนหลวง
ทางสาธารณะ และที่สาธารณะ

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ(ควบคุม)บ้าย
พ.ศ. ๒๕๕๔ "

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ถ้าจะให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตท้องที่ใด เมื่อใด จะได้ประกาศ
โดยพระราชกฤษฎีกา

(มาตรา ๓ เมื่อได้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตท้องที่ใด ให้ยกเลิก
บรรดาบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ และประกาศอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติ
ไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้
ในท้องถิ่น)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราช-
บัญญัติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” ในท้องถิ่น ซึ่งได้ยกฐานะ เป็นเทศบาล แล้ว
หมายความว่า คณะเทศมนตรี หรือพนักงานเทศบาลซึ่งคณะเทศมนตรีมอบ
หมายให้ทำหน้าที่แทน ส่วนในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลหมาย
คความว่า คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการอำเภอ ซึ่งคณะกรรมการจังหวัด
หรือค่อมอบหมายให้ทำหน้าที่แทน

“ป้าย” หมายความว่า ข้อความ ภาพ หรือ สิ่งเขียน และสิ่ง
จารึก หรือทำให้ปรากฏโดยวิธีอื่นใด ไม่ว่าจะกระทำไว้ที่กระดาน ไม้
กระดาน โถงทะ กำแพง ฝา ผนัง ฝา (ถนน) หรือวัตถุอื่น รวมถึง (ภาพ)
รูปปั้น และ หุ่นจำลอง (ซึ่ง) ทงนเฉพาะที่แสดงไว้ในที่เปิดเผย (บรรดาที่ใช้)
เพื่อ การโฆษณา (หรือเพื่อธุรกิจการค้า) กิจการหรือสิ่งใด ๆ แต่ไม่รวมถึงสิ่ง
พิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แสดงไว้เพื่อจำหน่ายโดยเฉพาะ

(“ป้ายถ่วงดุล” หมายความว่า ป้ายซึ่งปิดหรือติดตั้งที่กำแพง
ประตู หรือสิ่งก่อสร้างอื่นเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของเจ้าของหรือบุคคลที่ครอบ
ครองอยู่ในนั้น เพื่อแสดง ข้อ ถนทอยู่ ข่าขัพ และให้รวมตลอดถึงประกาศ
ค่าเช่า ประกาศขายบ้านหรือที่ดินประกาศให้รางวัลแก่บุคคลที่นำสิ่งของที่
หายมาคืนให้ และประกาศอื่น ๆ อันเป็นกิจส่วนตัวของท่านเอง)

“ป้ายชั่วคราว” หมายความว่า ป้ายซึ่ง (ติดตั้ง) แสดงไว้เพื่อ
โฆษณากิจการบางประการ (โดยชั่วคราว) ชั่วขณะหรือระยะเวลาหนึ่งเป็นการ
เฉพาะกาล เช่น การแสดง (ละคร ภาพยนตร์หรือ) มหรสพ กีฬา การประชุม
การ (เดहतัง) ขายทอดตลาด การให้เช่า การขายที่อยู่ (อาศัย) หรือสถานที่
ทำงาน หรืออื่น ๆ อันมีลักษณะท่านเอง

“คิดตั้ง” หมายความว่า การกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงบ้ายให้ปรากฏ และให้หมายความรวมถึงการปลูก บุก หรือก่อสร้างสิ่งใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การคิดตั้งขาย นั่นคือ

มาตรา ๕ (บทบัญญัติแห่ง) พระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับแก่
(๑) บ้ายของทางราชการ (ซึ่งคิดตั้งอยู่ ณ สถานที่ราชการ
เทศบาล โบราณสถานหรือสาธารณ)

((๒) บ้ายของวัดวาอาราม ซึ่งคิดตั้งอยู่ภายในวัดวาอาราม)

((๓) บ้ายซึ่งอยู่ภายในอาคาร แม้ว่าจะมองเห็นได้จากภายนอก
ทั้งภายในบังคับแห่งประมวลกฎหมายลักษณะอาญา)

((๔) บ้ายอันเกี่ยวแก่การโฆษณาเลือกตั้ง หรือกิจการใน หน้าที่
ของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิก
สภาท้องถิ่น ทั้งภายในบังคับแห่งมาตรา ๖ วรรคท้าย)

((๕) บ้ายส่วนตัว ซึ่งมีขนาดน้ำหนักและความมั่นคงอันไม่เป็น
อันตรายแก่ประชาชน)

(๕ ทวิ) บ้ายบอกลักษณะ หรือราคาของ ซึ่งแสดงไว้ทของนตนเอง

(มาตรา ๖ ผู้ใดจะเขียน บิด คิดตั้ง แก่ ใจหรือเปลี่ยนแปลง บ้าย
หรือบ้ายชั่วคราวในที่เปิดเผย หรือขายพหุหนะทางนาทางบก ซึ่งผู้ตั้ง
ไปมาในทางสาธารณอาจมองเห็นได้ ต้องขออนุญาตเป็นหนังสือจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่)

(การขอรับอนุญาตตามความในวรรคแรก ให้ยื่นเรื่องวางขอรับ
อนุญาต พร้อมทั้งเงินรายละเอียด และสถานที่ที่จะคิดตั้งบ้ายคือพนักงานเจ้า
หน้าที่)

(ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้ายันน์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ ให้ผู้ร้องทราบ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ)

(ในกรณีที่เป็นบ้ายันน์ชั่วคราว ซึ่งจะติดตั้งบนตึกก่อสร้างถาวรอันได้รับอนุญาตตามความในมาตรา ๗ แล้ว เมื่อพนักงานกำหนดสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ เป็นหนังสือว่าไม่อนุญาต หรือมิได้แนะนำให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้ายันน์ ให้ถือว่าผู้ร้องได้รับอนุญาตให้ติดตั้งบ้ายันน์ได้)

(ห้ามขีดหรือติดตั้งบ้ายันน์ชนิดในบริเวณที่ห้าม ส่วนบ้ายันน์ชั่วคราวนั้นจะขีดหรือติดตั้งได้แต่ในที่ที่กำหนดไว้ให้โดยเฉพาะ)

(มาตรา ๑ ผู้ใดจะขีดหรือปลูกสร้างเสาถาวรหรือเสาชั่วคราว ผนัง ครอบ ผนัง หรือตั้งปลูกสร้างอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน เพื่อประโยชน์ในการติดตั้งบ้ายันน์หรือบ้ายันน์ชั่วคราว ในที่เปิดเผยภายนอกอาคาร หรือที่ที่ยานพาหนะทางน้ำ ทางบก ซึ่งผู้สัญจรไปมาในทางสาธารณะอาจมองเห็นได้ หรือบนทางหลวง สถานที่ หรือยานพาหนะ ซึ่งอยู่บนที่กีดขวางนั้น ไม่ว่าบ้ายันน์ใดๆ จะอยู่ในบังคับบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ต้องขอรับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่)

(การขอรับอนุญาตตามความในวรรคแรก ให้ยื่นคำขอ พร้อมทั้งรายละเอียดแห่งการก่อสร้างไว้ด้วย ทั้งต้องระบุทางหลวง สถานที่ หรือยานพาหนะดังกล่าวนั้นลงไว้ให้ชัดเจนด้วย)

(เพื่อความปลอดภัยสาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจไปตรวจดูทางหลวง สถานที่หรือยานพาหนะที่ระบุไว้)

(ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการอนุญาต หรือไม่อนุญาต หรือการ

แก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งก่อสร้างนั้นให้ผู้ร้องทราบภายใน กำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันรับคำขอ)

(ห้าม ผู้ร้อง ทำ การ ปลูก สร้าง ก่อน ได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจาก พนักงานเจ้าหน้าที่)

มาตรา ๗ ทวิ ผู้ใดจะติดตั้งป้ายหรือแสดงป้ายบน ใน หรือเหนือ ถนนหลวง หรือทางสาธารณหรือที่สาธารณ ต้องขออนุญาต ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยใช้แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง คำขออนุญาตอย่างน้อยต้องแสดงรายละเอียดของป้าย ข้อความในป้าย วัตถุประสงค์หรือแสดงป้าย สถานที่ติดตั้งหรือแสดงป้าย รวมทางตั้งที่จะก่อสร้างเพื่การนั้นด้วย

ถ้าป้ายที่ขออนุญาตตามความในวรรคก่อนเป็นป้ายชั่วคราว จะต้องระบุในคำขออนุญาตนั้นด้วยว่าจะติดตั้งหรือแสดงได้ในระยะเวลาเท่าใดด้วย

มาตรา ๗ ตร ความในมาตรา ๗ ทวิ มิให้ใช้บังคับแก่

๑. การแสดงป้ายโดยวิธีเคลื่อนที่ มิได้แสดงไว้ ณ ที่ใดที่หนึ่งเป็น

ประจำ

๒. ป้ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทน สมาชิกสภา

เทศบาลและสมาชิกสภาจังหวัด เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาการเลือกตั้ง

ในเมื่อที่ซึ่งติดตั้งหรือแสดงป้ายนั้น มิใช่เป็นที่ ซึ่งระบุห้ามไว้ ในมาตรา ๗

จัตวา วรรคสอง หรือมิได้กระทำโดยอาการที่ห้ามไว้ตามความในวรรคนี้

มาตรา ๗ จัตวา ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่า การอนุญาต

ให้ติดตั้งหรือแสดงป้ายตามผู้ขออนุญาตตามความในมาตรา ๗ ทวิ ไม่เป็น

อันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชน ไม่ขัดขวางหรือเป็นอันตรายต่อ

LIRT

การจรรยา และข้อความในบัญชีไม่เป็นการละเมิดต่อกฎหมาย ก็ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามคำสั่งอนุญาตตามคำขอ

ในกรณีดังต่อไปนี้ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำสั่งอนุญาตให้
ติดตั้งหรือแสดงป้าย

๑. ที่จะติดตั้งหรือแสดงป้ายเป็นอนุสาวรีย์ หรือบริเวณ ที่เกี่ยว
เนื่องกับอนุสาวรีย์ หรือการตั้งป้ายกระทำโดยเจตนา—หรือทำให้ปรากฏ
ชนบทพจนานุกรม หรือทางสาธารณ

๒. ที่จะติดตั้งหรือแสดงป้ายเป็นที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแล
รักษาของบุคคลใด และบุคคลนั้นมิได้อนุญาตให้ติดตั้งหรือแสดงได้

๓. ป้ายที่ข้อความเป็นภาษาหรืออักษร ต่างประเทศ แต่ไม่มีข้อ
ความเป็นภาษาหรืออักษรไทยตรงกันข้อความสำคัญ

มาตรา ๗ เบญจ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำสั่งอนุญาตตามความ
ในมาตรา ๖ จัตวา และแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนด สิบวัน
นับแต่วันได้รับคำขออนุญาต แต่เฉพาะใน กรณีขอ ติดตั้ง หรือ แสดงป้าย
ชั่วคราว—ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต และแจ้งให้
ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนดห้าวัน นับแต่วันได้รับคำอนุญาต

ถ้าไม่คำสั่งไม่อนุญาต และ แจ้ง คำสั่งนั้น ให้ ผู้ขอ อนุญาตทราบภายใน
กำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ถือว่าได้มีคำสั่งอนุญาตของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ให้ติดตั้งหรือแสดงป้ายตามคำขออนุญาต

มาตรา ๘ ฉ ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ติดตั้งหรือแสดงป้าย ไม่
ติดตั้งหรือแสดงป้ายให้ถูกต้องตาม รายการติดตั้ง หรือ รายการแสดง ตามที่ได้
รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ตามอำนาจสั่งให้ผู้รับอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ให้ถูกต้อง ตาม รายการ ที่ ได้รับอนุญาตนั้นได้ ภายใน กำหนด เวลาที่พนักงาน
เจ้าหน้าที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามวัน นับแต่วันรับคำสั่ง

(มาตรา ๘ เมื่อพนักงานกำหนดสามวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือสั่ง ก่อสร้างตงที่ ระบุไว้ ในมาตรา ๖
และมาตรา ๗ และถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบพบว่า ข้อเท็จจริง ก่อสร้างนั้นไม่
มั่นคงแข็งแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลงป้าย
หรือสั่งก่อสร้างใหม่ให้มั่นคงแข็งแรงภายในระยะเวลาอันสมควร ที่จะกำหนดให้
ถ้าผู้รับอนุญาตมิได้จัดการตามคำแนะนำภายในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่มาสั่งเป็นหนังสือ ให้รื้อถอนหรือทำลายป้าย หรือสั่ง
ก่อสร้างใหม่ภายในระยะเวลาอันสมควร)

มาตรา ๘ ทวิ บายที่ได้ติดตั้งหรือแสดงถูกต้องตามรายการที่ได้รับ
อนุญาตแล้วนั้น ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่าได้เกิดชำรุดบกพร่องขึ้น
อันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนหรือการจราจร ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่
อำนาจสั่งให้ผู้รับอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือซ่อมแซมตามที่เห็น สมควรได้
ภายในกำหนดเวลา ที่พนักงาน เจ้าหน้าที่ เห็นสมควร แต่ต้อง ไม่น้อยกว่า
สามวัน

มาตรา ๘ ทริ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้ ติด ตั้ง หรือ แสดงป้ายไม่
ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งตามความในมาตรา ๘ ฉ หรือ
มาตรา ๘ ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่มาอำนาจรื้อถอนป้ายนั้นเสียได้

(มาตรา ๘ คำร้องขออนุญาตติดตั้งป้ายชั่วคราว ให้ระบุกำหนด
ระยะเวลาและสถานที่ที่ป้ายนั้น จะติดตั้งไว้ด้วย)

(ห้ามติดตั้งป้ายบนถนนกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ หรือติดตั้งป้ายบน
ในที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในคำร้อง)

(มาตรา ๓๐ บัญชีซึ่งขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ศาลจะสั่งให้ริบหรือให้ทำลายเสียก็ได้)

(ถ้าจำเป็น เพื่อรักษา ความสงบเรียบร้อย หรือ ศีลธรรม อันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนหรือยึดป้ายนั้นเป็นการชั่วคราวก็ได้เพื่อสั่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

(มาตรา ๓๓ บัญชีหรือสิ่งก่อสร้างที่ได้ปิดหรือติดตั้งหรือทำขึ้น ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขออนุญาตตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ แล้วแต่กรณี ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ระยะเวลาที่กฎกระทรวงหรือเทศบัญญัติจะได้อำหนดไว้)

มาตรา ๓๓ ทวิ บัญชีที่ได้ติดตั้งหรือแสดงไว้แล้วบน ใน หรือเหนือ ถนนหนทางหรือทางสาธารณะ หรือที่สาธารณะ ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ นอกจากบัญชีที่ได้ติดตั้งหรือแสดงไว้ ณ ที่ซึ่ง ระบุไว้ในมาตรา ๗ จัดว่า
ควรต้อง ให้ถือว่าเป็นบัญชีที่ได้รับอนุญาตให้ติดตั้งหรือแสดงตามพระราช
บัญญัติ

บัญชีที่ได้ติดตั้งหรือแสดงไว้แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ณ ที่ซึ่ง
ระบุไว้ในมาตรา ๗ จัดว่า ควรต้อง ให้เจ้าของรื้อถอนป้ายนั้นออก
จากถนนภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ในกรณี
ที่เจ้าของไม่ปฏิบัติตามการรื้อถอนภายในกำหนดเวลาที่กล่าวแล้ว หรือในกรณี
ที่ป้ายนั้นไม่ปรากฏตัวเจ้าของ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจรื้อถอนเสีย
เองได้

(มาตรา ๓๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตตามคำสั่งตามมาตรา ๖ มาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ กติ หรือสั่งให้รื้อถอน ยึด หรือทำลายสิ่งใด ๆ ตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ กติ พนักงาน

เจ้าหน้าที่จะต้องแต่งตั้งเหตุสุดแห่งการทศาค้างเช่นนี้ให้มรองทราบ และผู้
 ร้องจะอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามวันนับแต่จันทราบคำสั่ง
 ก็ได้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด)

มาตรา ๓๒ ทวิ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้
 ผู้ใดคัดตั้งหรือแต่งตั้งบ้ายตามความในมาตรา ๘ จัตวา มีคำสั่งให้ผู้ใดแก้ไข
 เปลี่ยนแปลงบ้ายตามความในมาตรา ๘ ฉ หรือมีคำสั่งให้ผู้ใดแก้ไขเปลี่ยน
 แปลงหรือซ่อมแซมบ้ายตามความในมาตรา ๘ ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่ของ
 แต่งตั้งเหตุสุดประกอบคำสั่งนั้นด้วย และแจ้งให้ผู้นั้นทราบ และให้ผู้
 มติหรืออุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามวันนับ
 แต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

(มาตรา ๓๓ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๘ หรือ
 มาตรา ๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท)

มาตรา ๓๓ ทวิ ผู้ใดคัดตั้งหรือ แต่งตั้งบ้ายบนในหรือเห็นถนน
 หลุดงหรือทางสาธารณะ หรือที่สาธารณะ โดยมีได้ รมอนุญาต จากพนักงานเจ้า
 หน้าที่ตามความในพระราชบัญญัตินี้ มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่
 เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๓๓ ทวิ ผู้ใดได้รับอนุญาตให้คัดตั้งบ้ายจวดคราวแต่ในไร
 ถอนบ้ายนั้นไป เมื่อกำหนดเวลาคัดตั้งหรือแต่งตั้งหรือแต่งตั้งบ้ายตามทระ
 ฐไว้ในคำขออนุญาตแล้ว มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

(มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่ง
 ได้สั่งตามความในมาตรา ๘ หรือมาตรา ๓๓ มีความผิดต้องระวางโทษ
 ปรับไม่เกินสองร้อยบาท)

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มหาดินออกกฎกระทรวง (และอนุมัติการตามเทศบัญญัติ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ) และโดยเฉพาะเพื่อ

- (๑) กำหนดระเบียบ อนุญาต และ ชำรงคับ เกยว แก่ ทชน เพื่อขอ อนุญาต
- (๒) กำหนดบริเวณที่ห้าม มิให้ทำการมัด หรือตัด ตังบ้าย และ บ้าย ชวดคราว
- (๓) กำหนดบริเวณโดยเฉพาะ ให้มัด หรือตัด ตังบ้าย ชวดคราว
- (๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม (การตรวจรวมทัง) การออกไป อนุญาต ซึ่งต้องไม่เกินฉบับละหนึ่งร้อยบาท และกำหนดกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

- (ก) บ้ายไม่เกินห้าสิบบาท
- (ข) บ้ายไฟฟ้าและบ้ายที่ระดับด้วยไฟฟ้าไม่เกินหนึ่งร้อยบาท
- (ค) ตั้งก่อสร้างตามมาตรา ๗ ไม่เกินแปดสิบบาท

กฎกระทรวง (และเทศบัญญัติ) นั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

- เลขาธิการรัฐสภา :
รายชื่อท่านกรรมการ	๑. นายท้วม
๒. หาดวงบุรกรรมโกวิท	๓. นายเด็ริม ฉินฉยักุล
๔. นายเด็ริ อิศรางกูร ณ อยุธยา	๕. พระนิคินัยประสาธน์
๖. พระยาอรรถถาวรย์ นินพนธ์	๗. หาดวงชตานุสตร์
๘. พระยาตัมมนตรีบุรินทร์	๙. พระยาอรรถกรมมณคต์
๑๐. พระยาดำรงพงศธรรมพิดาต	๑๑. พระยาศิว
- ธรรมราช

LIART

พระยาอรรถกรมมณูศักดิ์ กรมราชการ : โดยที่ร่างพระราชบัญญัติ กรมราชการได้ ทำโดยรับต่อน กับคำผิด ชยู่ประมาณ ๖ แห่ง ท่านสมาชิกขอได้โปรดอ่านและแก้ตามทขอแก้เสียด้วย หน้า ๑ คัดร่างพระราชบัญญัติป้าย บรรทัดที่ ๒ จากบรรทัดสุดท้าย ข้างล่าง คำว่า “ป้าย” หมายความว่า ข้อความหรือสิ่งทเขียน และ สดัก จารึก หรือทำให้ปรากฏโดยวิธีอื่นใด ไม่ว่าจะกระทำไว้ที่กระดาน ไม้กระดาน โถงระ กำแพง ฝา ผนัง ฝา ถนน คำว่า “ถนน” ที่ขีดออกนั้นผิดไป ความจริงให้คงมีอยู่ ขอได้โปรดเขียนได้ด้วย ใน หน้า ๓ มีผิด ๒ แห่งคือมาตรา ๗ ทวิ บรรคแรก บรรทัดที่ ๕ ที่ว่า “มาตรา ๗ ทวิ ผู้ใดจะติดตั้งป้ายหรือแสดงป้ายบน ใน หรือเห็นถนน หลวงหรือทางสาธารณหรือที่สาธารณ ต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง คำขออนุญาตอย่างน้อยต้องแสดง รูปลักษณะของป้าย ข้อความในป้าย วิธีติดตั้งหรือแสดงป้าย สถานที่ บัดหรือแสดงป้าย.....” คำว่า “บัด” พิมพ์ผิดไป ความจริงเป็น “ติดตั้ง” ขอได้โปรดแก้ด้วย บรรคสุดท้าย บรรทัดสุดท้าย “ถ้า ป้ายที่ขออนุญาตตามความในวรรคก่อนเป็นป้ายชั่วคราว จะต้องระบุใน คำอนุญาตนั้นด้วยว่าจะติดตั้งหรือแสดงได้ในระยะเท่าใดด้วย” คำว่า “ด้วย” เกินไปคำหนึ่ง ขอให้เอาคำว่า “ด้วย” คำแรกออกอ่านว่า “จะต้อง ระบุในคำขออนุญาตนั้น ว่าจะติดตั้ง หรือแสดงได้ใน ระยะเท่าเท่าใด ด้วย” หน้า ๕ มาตรา ๗ เบญจ “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งอนุญาตหรือไม่ อนุญาตตามความในมาตรา ๗ จัตวา และแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับคำขออนุญาต แต่เฉพาะในกรณี ขอติดตั้งหรือแสดงป้ายชั่วคราว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งอนุญาต หรือไม่ อนุญาตและแจ้งให้ ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนดห้าวัน นับแต่วันได้

รับคำอนุญาต” ตกคำว่า “ขอ” ไป ให้ช้านวรรคท้ายว่า “นับแต่
วันได้รับคำอนุญาต” โปรดเติมคำว่า “ขอ” ลงไปด้วย แล้ว
กมหนา ๖ มาตรา ๓๒ ทจ บรรทัด ๕ คำว่า “และให้ผู้นม
สิทธิอุทธรณ์คำสั่ง ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทศอรัฐมนตรี ได้ภายใน สิบห้าวัน”
ขอได้โปรดตัดคำว่า “ให้” ออก และขอตัดคำว่า “ได้” คง
อ่านได้ความว่า ผู้นมสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทศอรัฐมนตรี
ภายในสิบห้าวัน หน้าสุดท้ายคือมาตรา ๑๑ ตี บรรทัด ๑ อ่านว่า
ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ติดตั้งป้ายจราจรแล้ว ไม่ขอถอนป้ายนั้นไป เมื่อ
พนักงานตรวจติดตั้งหรือแต่งตั้งป้ายตามระเบียบไว้ในคำอนุญาตแล้ว มี
ความผิด คำว่า “แล้ว” ข้างหลังนั้นเกินไป ขอตัดออก

นอกจากนั้นคณะกรรมการขอที่จะขอประทานเรียนให้สำนักงานทราบ
ว่า โดยเหตุที่เมื่อครั้งทรมหัดการนั้นได้มีการโต้เถียงกันมากกว่าพระราช
บัญญัตินี้มีการบังคับให้ขออนุญาตอย่างกว้างขวาง และอาจจะเป็นการผิด
รัฐธรรมนูญ เพราะควบคุมป้ายทุกชนิดทุกอย่างแม้แต่ในบ้านเอกชน เป็น
การมากมายเกินไปหรือเป็นการตัดเสรีภาพนั้น นอกจากนั้นถ้ามีการ
ปฏิบัติจะเป็นการยุ่งยาก มบายที่ติดตั้งอยู่ในเวลานั้นมากมาย เพราะฉะนั้น
กรรมการจึงได้แก้ไข สำคัญ สำคัญ ของพระราชบัญญัตินี้ ให้คงเหลือ เฉพาะ
ที่ต้องขออนุญาต แต่เฉพาะป้ายซึ่งจะต้องขอติดตั้งในที่สาธารณะตามถนน
หลวงในทางหลวงเท่านั้น ส่วนป้ายเขตที่ติดในรถ ในที่สาธารณะ ไม่
ควบคุม และป้ายอยู่ในสถานที่เอกชนไม่ควบคุม นอกจากนั้นป้ายซึ่งมีผู้
ติดตั้งมาแสดงก่อนพระราชบัญญัตินี้เราไม่ได้บังคับให้ ต้องไปขออนุญาตใหม่
เป็นแต่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจดูให้ดู ถ้าเห็นว่าไม่เป็นปกติก็ยก
กมอำนาจสั่งแก้ไขได้ เพราะฉะนั้นผมขอความหลายอย่างหลายประการ
ซึ่งตัดออกไป และเขียนร่างใหม่ ซึ่งทรงหนักแต่เท่านั้น เช่น

มาตรา ๕ ซึ่งตามร่างเดิมขอยกเงื่อนไขไม่ต้องใช้บังคับแก่ป้ายหลายสิ่งหลายอย่าง ใ้คงไว้เพียง ๒ อย่างเท่านั้น คือป้ายของทางราชการกับป้ายบอกลักษณะหรือราคาของ สิ่งน้ายจัดอาวราม ของเอกชน สิ่งน้ายดังกล่าวนี้ไม่จำเป็น เพราะเหตุว่าเราไม่ได้ควบคุมแต่

เลขานุการรัฐสภา : (อ่าน) ร่างพระราชบัญญัติป้าย พ.ศ. ๒๔๘๕
ขอร่างพระราชบัญญัติการแก้ไข ค่าปรารภกรมการแก้ไข มาตรา ๓ มี
การแก้ไข มาตรา ๒-๓ ตัดออก มาตรา ๔ มาตรา ๕

พระยาอาณาจักรบริบาล : ข้าพเจ้าตั้งสัตถกรรมาธิการได้ตัด
บางข้อ ในมาตรา ๕ ออก เช่นป้ายที่อยู่ในวัด เป็นต้น ท่านตัดออก
แต่เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านข้อข้อความในมาตรา ๗ ทวิ ซึ่งได้บัญญัติใหม่ ใช้
คำวาผู้ที่จะคิดตั้งป้าย จะขออนุญาตกตอเมื่อแสดงป้ายนั้นบน ใน หรือ
เห็นถนนหนวดง หรือทางสาธารณ หรือที่สาธารณ เพราะฉะนั้น
วัดตามกฎหมายอาญา ก็บอกวาที่สาธารณสถาน เช่นนี้จะต้องรับอนุญาต
หรือไม่ เพราะในทั้นใช้คำว่าที่สาธารณ ๓ ก็นึกความกว้าง บางแห่ง
เช่นตามร้านขายของก็เป็นสาธารณสถาน เช่นทรายของเป็นคน เพราะฉะนั้น
ความหมายของท่านคงจะไม่ยกเว้น แต่ถ้าใช้อย่างนั้นแล้วก็นึกความหมาย
ถึงในวัดด้วย เพราะศาลาก็เป็นสาธารณสถาน เพราะฉะนั้นจะต้อง
อนุญาตด้วยหรือไม่ ขอให้ท่านร้แจ้งให้ชัด

พระยาอรรถการวิพันธ์ กรมการ : โดยที่ทาน
กรมการซึ่งเป็นเลขานุการได้ชี้แจงในฐานะกรมการ ข้อใหญ่ใจความ
ที่กรมการแก้ไขนั้นผิดไปจากร่างเดิมมากทีเดียว คือว่าร่างเดิมนั้นได้
ควบคุมป้ายที่ติดไว้ในที่ต่าง ๆ มากมาย แต่ว่าตามร่างใหม่นั้นควบคุมเฉพาะ
ป้ายที่ติด ใน หรือบน หรือเห็นถนนหนวดงหรือสาธารณสถาน หรือ
ที่สาธารณสถานเท่านั้นเอง ก็เมื่อเช่นนั้นแล้ว ขอยกเว้นต่าง ๆ ในมาตรา ๕
ที่เป็นข้อที่ไม่จำเป็นหลายข้อ กรมการจึงได้ตัดออก และรวมทงท

เกือบจะผิดด้วย ที่เกือบผิดนั้น คำที่ท่านตั้งมาอีกบอก ว่า วัด
 เป็นที่สาธารณชน คำว่า ที่สาธารณ ทกกรรมวิธีการได้เขียนมาใน
 มาตรา ๗ ทวิ ซึ่งการติดตั้งป้าย บน โถ หรือ เหนือ ถนนหลวงจะ
 ต้องขออนุญาตนั้น ก็หมายความว่าถึงที่สาธารณตาม ประมวล กฎหมายแห่ง
 คอว่าที่สาธารณตามความเข้าใจธรรมดาเอง เป็นที่สาธารณทั้งหลาย
 ไม่ใช่ของผู้ใดคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นที่บุคคลหรือไม่ แต่คำที่ของวัดเรา
 เรียกว่าที่วัดไม่เรียกที่สาธารณเลย ด้วยเหตุนี้ การที่วัดจะติดป้ายอะไร
 ในที่ของวัดก็ไม่อยู่ในความคุ้มครองของพระราชบัญญัติ

พระยาอาณาจักรบริบาล : ท่านอธิบายอย่างนั้นเป็นความรู้ดี
 ของท่าน แต่เมื่อท่านเขียนในกฎหมายเช่นนี้แล้วเกิดเป็นปัญหา เพราะ
 ท่านไม่ได้มีคำจำกัดว่า “ที่สาธารณ” หมายความว่าอย่างไร ใน
 กฎหมายนี้ไม่ได้อธิบายได้ว่า คำว่า “ที่สาธารณ” หมายความว่า
 อย่างไร เพราะฉะนั้นถึงกฎหมายอาญา คำว่า “ที่สาธารณ”
 กฎหมายลักษณะอาญาบอกได้ จึงมีคำว่า “ที่สาธารณสถาน” นั้น
 หมายความว่าบรรดาที่ต่าง ๆ จะเป็นที่เคหสถานก็ดี หรือว่างเปล่าก็ดี
 ซึ่งท่านจะเข้าไปได้ก็จริง เพราะฉะนั้นที่วัดก็เป็นสาธารณ และศาลฎีกา
 ก็ตัดสินมามาก แม้แต่ร้านขายของ ก็หมายความว่าเป็นที่สาธารณ ซึ่ง
 คนอาจเข้าไปซื้อของได้ เพราะฉะนั้นท่านควรจะมีคำจำกัดไว้ ท่านจะ
 เข้าใจเองเองว่าที่สาธารณจะหมายความว่าอย่างไรอย่างไรไม่ได้ เพราะ
 ถ้าพูดอย่างนี้ กษัตริย์ก็ผิดกฎหมาย ทว่าไป เพราะฉะนั้นขอให้คิดดูให้ดี
 ในข้อนี้

พระยาอรรถการวิภูษณ์ กรรมาธิการ : การที่ท่านตั้งมาอีก
 ไปเอาบทวิเคราะห์กฎหมายอาญามาใช้ในกฎหมายนี้ กรรมาธิการขอเรียน
 ว่ากฎหมายหนึ่งเขาวิเคราะห์ศัพท์ไว้อย่างไรก็ใช้ในกฎหมายนั้น ถึงแม้จะ
 นำคำในกฎหมายอาญามาใช้ในกฎหมายนี้ แต่คำในกฎหมายอาญาเขาไม่

LIRT

ได้ใช้คำว่าที่สาธารณ แต่เขาใช้คำว่า ที่สาธารณสถาน แต่ใน
 กฎหมายไม่ได้ใช้คำว่า “ที่สาธารณสถาน” คำว่าที่สาธารณ ที่วัด
 ไม่มีใครเรียกว่าที่สาธารณ ที่สาธารณแล้วเป็นที่ ๆ เว้นคืนก็ได้ อะไร
 ก็ได้ แต่ที่วัด เป็นที่ ๆ อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะฉะนั้นเราจะถือที่วัดเป็นที่สาธารณในกฎหมายนี้ไม่ได้
 ได้อยู่เอง แต่จะถือว่าที่วัดเป็นที่สาธารณสถานนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่ง
 ในพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้เอากฎหมายนั้นมาใช้

พระยาอาณาจักรบริบาล : ข้าพเจ้าขอพูดอีกครั้งหนึ่งถ้าไม่เห็น
 ด้วยก็ตามใจ คำว่า “ที่สาธารณสถาน” นั้น ท่านบอกว่าเป็นที่ไม่มีเจ้าของ
 หรือกรรมสิทธิ์ คำว่า “ที่สาธารณสถาน” นั้น ท่านบอกว่าเป็นที่ไม่มีเจ้าของ
 สาธารณสถาน” ก็เป็นคำเดียวกัน ท่านจะแปลเป็นอย่างอื่นไม่ได้ แปลว่า
 บุคคลมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ เพราะฉะนั้นท่านจะแก้ว่า คำว่า “ที่
 สาธารณ” และ “สาธารณสถาน” ต่างกันนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าผิด เพราะว่า
 ท่านไม่จำกัดความแล้วจะหมาย ความว่าอย่างไร ไม่อย่างนั้น ก็ถึง
 คำจำกัดความหรืออย่างอื่น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า ท่านควรจะเขียน
 คำจำกัดได้ ไม่เช่นนั้นบัญญัติไม่หมด อาจมีปัญหาว่าในสถานสาธารณที่
 ต้องขออนุญาตติดตั้ง เช่นที่วัด เป็นต้น แล้วที่ทางสถานร้านขายของอย่าง
 ใด ๆ ก็มีความชอบธรรมที่จะไปชมของได้ มันคล้ายคลึงเหลือเกิน ท่านจะ
 จำกัดอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าขอให้ท่านจำกัดคำนี้เสียให้ชัดลงไปพระราช
 บัญญัตินี้ เพื่อให้หมดปัญหา

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ กรรมการ : กรรมการก็ยัง
 ไม่เข้าใจความมุ่งหมายของท่าน ถ้าหากว่าท่านคิดว่ากรรมการควรจะ
 บกวีเคราะห์คำในหมด บทวิเคราะห์ก็ได้ผ่านมาแล้ว แต่ครั้ง มาตรา
 ท่านแปรญัติข้อให้คงข้อ ๒ ก็ถือว่าได้จัดวางารามไว้ กรรมการก็พอจะ

เข้าใจได้ว่าท่านมีความประสงค์อะไร แต่ท่านก็ไม่แสดงเจตนา ซึ่งการพิจารณาบทวิเคราะห์ที่ตกลงเดิมาแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม กรรมการขอชี้แจงเรื่องที่ท่านพูด ท่านว่าท่านมีคำอธิบายมาแล้ว มีฉันทนกรรมการจะเข้าใจอย่างอื่น ขอให้คำอธิบายที่ม้อยู่แล้ว เขามที่สาธารณสถานมีอยู่ในกฎหมายอาญา ไม่ใช่กฎหมายนี้ คำนี้เป็นคำอีกคำหนึ่ง ไม่ใช่ที่สาธารณสถาน แต่ท่านจะมาแปลอย่างเดียวกับกรรมการไม่เข้าใจ คือเป็นท้อย่างเดียวกัน ไม่ใช่ที่วัด ที่สาธารณเป็นท้อยกอย่างหนึ่ง ที่วัดก็ต้องเป็นทวด

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการกรรมการได้แก้ไขพระราชบัญญัติกันอย่างเห็นแก่ตงตามเคยอีก จึงขอความเห็นใจว่าท่านสมาชิกไม่เข้าใจใน ความ ประสงค์ของท่าน ก็ ขอ ได้ โปรด ชี้ แจง ให้ เป็นที่ เข้าใจด้วย ข้าพเจ้าเข้าใจตามเจตนารมณ์ตามที่กรรมการอธิบายแล้วว่า ได้แก้หลักการใหญ่ของพระราชบัญญัตินี้ ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๘ ทวิ ว่าจะควบคุมเฉพาะป้ายที่ติดตั้งในที่สาธารณ และถนนหลวงซึ่งเป็นทางสาธารณเท่านั้น เมื่อเช่นนี้จะทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าข้อหาทางร้านต่าง ๆ ที่เขา ติดแนบกับกำแพงตึกของเขาไม่เข้าอยู่ในข่ายของพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ เพราะฉะนั้นจะเขามาตราอื่นก็ได้ ก็ยกยกมาตรา ๕ ขึ้นเอง เพราะว่าคำว่า "ที่สาธารณหรือทางสาธารณ" ถ้าป้ายนั้นติดแนบอยู่กับกำแพงตึกเป็นทางสาธารณ หรือเขอนใดข้างบนก็เป็นทางสาธารณ และบทในมาตรา ๕ ที่ท่านเติมขึ้น ๕ ทวิลงมาอ่านว่า "ป้ายบอกลักษณะหรือราคาของสิ่งแสดงใจของตนเอง" อันนี้ทำให้ข้าพเจ้างงมากนิดหน่อย ที่เจตนาารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ คำว่า "ป้าย" หมายถึงสิ่งที่ใหญ่โตที่เขอนใด ถ้าใช้ภาษาของกฎหมายก็ใช้คำว่า "ใช้บัตรหรือ" แปลว่าป้าย แต่ป้ายบอกราคาของที่พิมพ์อยู่ที่กระดานนั้น แถบบัตรราคาซึ่งอยู่ด้วย ข้าพเจ้าความไม่เข้าใจ

ไซค์บอร์คมันใหญ่โตไกลกันเหลือเกิน และที่ท่านเอา มาตรา ๕ (๖) ที่ได้
ลงไปเช่นนั้น ก็ต้องกินความไปถึงเศษกระดาษเล็กๆ น้อยๆ หรือขอโทษ
ปดออกคอ สุนัข ที่เราได้เพื่อให้ตามไปด้วย เมื่อเป็นการแต่งตั้งถึงตัว
อักษรเช่นนั้น ข้าพเจ้าก็คิดว่าไปถึงเศษกระดาษที่บอกราคาของตัว แล้ว
ข้าพเจ้าก็ว่าปดออกคอ สุนัข ก็จะไม่ อยู่ในข่าย ของมาตรานี้ ข้าพเจ้าวิตก
อย่างนี้

พระยาอรรถกรมมณฑล กรรมการจัดการ : ตามที่ท่านส่ง สัตย์
ความจริงเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าเองก็สงสัยในชั้นรับหลักการแล้ว โดยเราเอา
คำเหล่านี้มาใช้เพื่อ ย้ำสำหรับร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานี้ ข้าพเจ้าได้
เอาเรื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกามาแล้วก็ดูว่าเรื่องเป็นอย่างไร ก็ปรากฏ
ในชั้นต้นที่เดี๋ยวนี้ คำว่า "บ้าย" คณะรัฐมนตรีก็มีความสงสัยเหมือนกัน
อยากจะเทียบเคียงดูกฎหมายต่างประเทศ แต่ครั้นพิจารณาเข้าจริงภาษา
ต่างประเทศมีคำสองสามคำ คำหนึ่งใช้คำว่า โปสต์เคอร์ ซึ่งใช้ควบคุม
ในพระราชบัญญัติการพิมพ์ อีกอย่างหนึ่ง ใช้ไซค์บอร์ค เป็นบ้ายสำหรับ
คิดคั่ง อีกคำหนึ่งชื่อลอบบอร์ค สำหรับปิดตุงขึ้นแล้วเอากระดาษปิด แล้ว
เปลี่ยนทุกวันๆ ที่นี้เราต้องการจะทราบความประสงค์ว่าจะควบคุมอย่างไร
ในชั้นแรกพิจารณาไม่น้อยกว่า ๖ เดือนว่าจะควบคุมอะไร ที่นี้ข้าพเจ้ามา
พิจารณาคู ก็ในชั้นกรรมาธิการก็เสนอต่อกรรมาธิการว่าเราควบคุมอะไร
กันแน่ จะควบคุมบ้ายมีดกระดาษก็เป็นการควบคุมการพูด การเขียน
อาณัติรัฐธรรมนูญ ซึ่งในสิ่งเหล่านี้ไม่เป็นภัยแก่ผู้ใด เพราะฉะนั้นจึงได้
คิดเสียเพื่อให้หมายความเฉพาะสิ่งที่เป็นอันตรายต่อประชาชน หรือทำในที่
สาธารณะสถาน ซึ่งรัฐบาลมีการควบคุมเท่านั้น แต่ที่นี้ถ้าเราจะแก้ไข
อย่างไรอย่างหนึ่งเพื่อจะไม่ให้บ้ายกินถึงเศษกระดาษ ไปคบคิดเคราะห์ศัตรู
ซึ่งมีในร่างพระราชบัญญัติด้วยแล้ว ไม่สามารถจะแก้ไขได้ เพราะว่าเรา

ต้องการอย่างหนึ่งจริงๆ ตลอดจน การเขียนไว้ ที่กำแพง อะไร ต่าง ๆ ก็เป็นป้าย
ได้หมด ด้วยเหตุนี้จึงได้คิด เพื่อควบคุมให้ขออนุญาตน้อยลงไปตามที่
จะปรากฏในคำสั่งารณสั่งตามหรือตามถนนหลวงเท่านั้น

หนังสือขออนุญาตของท่าไม้จึงเขียนยกเว้น เพราะเหตุว่าเขาให้บท
วิเคราะห์ตั้งกล่าวแต่ก็อาจมีความผิดได้ ในเมื่อมีการออกตลาดนัดต่าง ๆ
ซึ่งทางราชการก็ได้สนับสนุนอยู่ทุกวันนี้ หรือมีการตั้งทาบเร่ หรือแผงลอย
อะไรเหล่านั้น ถ้าหากไม่เขียนขออนุญาตแล้วก็จะเข้าบทวิเคราะห์ ก็อาจจะ
มีความผิดไปด้วย เพราะฉะนั้นจึงเขียนขออนุญาตไว้ ด้วยยกเว้นเฉพาะ
ป้ายราคาของเท่านั้น ถ้าเขียนแจ้งความโฆษณา การ อะไร ต่าง ๆ ก็ ต้อง
ขออนุญาต

หลวงประกอบนิติสาร : ฉะนั้นเราได้ทราบแล้วว่าที่กรมการ
ได้โอน ๕ ทวิของมาตรา ๕ ลงมา ก็เพราะกรมการเองก็มีความงงเป็น
กำลังว่าป้ายนี้จะไปถึงแค่ไหน และข้าพเจ้ายังรู้สึกว่าการได้ไว้อย่างนั้นแล้ว
ก็จะไปกันใหญ่อย่างที่ข้าพเจ้าว่า คือจะไปตั้งปลอกคอสุนัขอย่างที่ว่า หรือ
ว่าจะเขียนชื่อสุนัขตรงไปที่ปลอกคอ เพราะเป็นการโฆษณา หรือใช้ชื่อ
เจ้าของ หลวงประกอบฯ เป็นเจ้าของ การโฆษณาก็หมายความว่า
การบอกให้รู้ เรื่องก็มออยู่เช่นนั้น ข้าพเจ้าไม่สงสัยที่จะขอแก้ไขอะไร แต่
รู้สึกเป็นห่วงว่าจะไม่ไกลออกไป ก็อยากจะให้ตัดโอนมาตรา ๕ ทวิออกเสีย
คือถ้าเราตัดออกและดูเจตนารมณ์ของมาตรา ๕ แล้วก็เป็นช่องทางที่จะให้
คัดค้านความได้ว่า หมายความว่าขออนุญาตขออนุญาตขออนุญาต ไม่ใช่เที่ยววางได้
อย่างที่บอกขายผ้า เพราะฉะนั้นมาตรา ๕ ทวิเคราะห์ก็พูดได้ว่า บ้าย
ถ้าแก้ไขเสียเล็กน้อย แล้วใช้คำว่า ติดตั้งตั้งคำหนึ่งก็จะค่อยยังชั่ว ข้าพเจ้า
ไม่ชอบเลยที่มาโอนมาตรา ๕ ทวิ ถ้าตัดได้แล้วก็ไปปรับปรุงขนกรรวม
กิจการร่วมกันจะดีกว่า เพราะว่าได้ใจจะทำให้ความหมายของคำว่าป้ายไป
กันใหญ่โตทีเดียว

พระยาอรรณการยนิพนธ์ กรรมาธิการ : กรรมาธิการก็ได้นัยย่อพระราชบัญญัติคนดงมามาก คือการควบคุม ควบคุมเฉพาะกรรมาธิการจะไปคิดได้ บนถนนหลวงและในหรือเห็นถนนหลวงเท่านั้นเอง เป็นเรื่องทกรรมาธิการได้แก้ไขได้ แต่คำอธิบายนั้นจะเข้าใจว่าอะไร กรรมาธิการเห็นว่าควรจะยื่นตามหลักการเดิมเขาได้ คือบัญญัติหมายตั้งตั้งทงหลายททวเพื่อกการโฆษณาทั้งหมด อาจคิดทง แฉฉฉ หรือเอาแผ่นกระดาษวางไว้ ก็เป็นการโฆษณาหมดทงนั้น การที่จะไปตดหย่อนลงไปว่าบ้ายให้เป็นเฉพาะทงทงทคิดได้เท่านั้นแต่อกจะเป็นเรื่องทคนเจียงกันได้ เราห้ามอย่างนั้น ว่าเป็นบ้ายก็เจียงไปทำอย่างอื่นได้ ซึ่งกรรมาธิการเห็นว่าไม่ควรจะเป็น อย่างนั้น ทนทานแนะนำว่าควรจะต้องอนุมาตรา & ทงออกเสียนั้น ถ้าเราคิดความชอนออกเสียนั้นก็จะเป็นการยากแก่การค้าขายอีกในคราวทงานมการ คือเขาจะไปวางขายบนถนนหลวงแล้วของนั้นเองมีบ้ายบอกราคาได้ อย่างนั้นก็ต้องไปชอนอนุมาตราจะเป็นการยากแก่ประชาชน และไม่เป็นการสมควรไป เพราะฉะนั้นกรรมาธิการเห็นว่า การคงอยู่ของชอ & ทงนั้นเป็นการสมควรแล้ว ทนทานจกไปว่าจะกินถึงปลอกคอตุ้มกช นั้นจะหมายถึงได้หรือไม่ก่ดงด้วย แต่กรรมาธิการคิดว่าไม่ใช้บ้ายเพราะว่าไม่ได้โฆษณาอะไร เพียงแต่ได้ปลอกคอไว้เพื่อให้คนรู้จักชอเท่านั้นเอง ถึงแม้จะคิดว่าได้บ้ายคนเจียงกันได้ ซึ่งบ้ายเจียงกันนั้นเราก็ไม่ควรคุมข้อยู่แล้ว

พระมณฑานวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : ตามททานผู้มเกยรค คือเจ้าคุณอาณาจักรบริบาลได้ททททวงเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการทคนใช้กฎหมายจะได้ไม่ดำมาก คือผู้ทจจะของฉนโรงชนศาสตร์ คือคำว่าทธารณททานเอามาไว้ในทน เมื่อไม่มบทจ—เพราะทศัพทเบณฑพิเศษแล้ว แปลตามศัพท์สามัญทงได้ความเพียงฉวาททจ

ไปหรือที่สามเณร อนันตขงเกิดเบเนบญหาแนถามคตเกิดขณ เพราะฉะฉน
เมื่อไม่มีการแปรญตคกโตแต่ฝากข้อสังเกตุไว้ว่าใน กรรมาธิการร่วมนกันควรมี
บทวิเคราะห์พิทคำวาทสาขารณไว้

พระยาอาณานิกรบริบาล: ข้าพเจ้าขอพูดข้อความในมาตรา ๕ ข้อ
ครึ่งหนึ่ง คือว่า เรียงบ้ายทตตง โทษสาขารณตามททานรัฐมนตรพุดมานนค
เป็นที่เข้าใจของท่านกรรมาธิการแต่คิดว่าควรแก้ไขหรือไม่ควรแก้ไข เพราะ
จะทำให้เข้าใจกันผิด ๆ ถูก ๆ ขอให้ท่านพิจารณา ข้าพเจ้าขอขยายข้อ
ไว้เท่านี้ ข้อข้อหนึ่งตามกฎหมายเดิมที่ท่านมาจากสภาผู้แทนว่าบ้ายส่วน
คตกตหรือบ้ายภายนอกอาคารกตไม่ต้องขออนุญาตเว้นแต่ทำให้ใหญ่โตจะหักพัง
มาทบคนตายเป็นอันตรายจึงต้องขออนุญาต เพราะฉะฉนททานคตออก
ข้าพเจ้าเข้าใจความประสงค์ของท่าน แต่เกิดมีปัญหาน่าจะตรองน่าจะคิด
อยู่เหมือนกันคือท่านใช้คำว่า “ ถ้าผู้ใดจะคิดตั้งบ้าย หรือแต่งตั้งบ้ายบน ใน
หรือเห็นถนนหนวดหรือทางสาขารณจะต้องมาขออนุญาต ” ทนคำว
“ ถนนหนวด ” นั้นความถึงฟุตบาทด้วย อาคารบางแห่งทสร้างขณใน
ประเทศแรมเหมือนถนนทสร้างเพอให้คนเดินใต้อาคาร อย่างภเกิดเป็นคต
ปล่อยให้คนเดินใต้อาคาร เมื่อเขาตบ้ายทใต้อาคารแต่เห็นถนนหนวดจะ
คตขออนุญาตหรือไม่ ขอนนจะได้รับการพิจารณาเหมือนกัน คตสร้าง
อาคาร แล้วปล่อยให้ คนเดินใต้ อาคาร จะต้อง ขออนุญาต คตตั้ง ด้วยหรือไม่
เพราะไม่มีกฎหมายยกเว้นได้ บ้ายส่วนคตกต บ้ายคตในอาคารกตไม่ต้อง
ขออนุญาต เพราะฉะฉนขอท่านกรรมาธิการโปรดอธิบายด้วยว่า ท
ข้าพเจ้าอภิปรายมาน จะคตขออนุญาตหรือไม่ เพราะเห็นถนนหนวดแต่คตท
อาคารของเขา

พระยาอรรถกรมมณุตติ กรรมาธิการ : ท่านสมาชิกคงจะอ่าน
ร่างพระราชบัญญัติผ่านสภาผู้แทนมาไม่ละเอียด ความจริงเขายกเว้น

เฉพาะป้ายที่ติดตั้งที่เสาหรือกำแพงหรือในท้องถนน ถ้าเข้ามาในถนนหลวง
 แดงก็ไม่ใช่ถนนเช่นเดียวกัน ทนความมุ่งหมายของคณะกรรมการนั้น
 คือถ้าหากว่า ทางนั้น เป็นถนนหลวง หรือทางราชการแล้ว ก็ยอม อาจเกิดความ
 ความไม่ปลอดภัยแก่สาธารณชนได้ เพราะฉะนั้นเราจึงเห็นว่าควรจะต้อง
 คุม แต่ถ้าหากว่าติดตั้งแนบเข้าไปกับกำแพงหรือเสาแดงก็ไม่มีความจำเป็น
 ที่จะต้องควบคุม เพราะเหตุว่าเราต้องรับผิดชอบตามประมวลแห่งอยู่แล้ว
 ความเห็นของท่านก็ตรงกันในข้อนี้คืออย่างว่าในถนนดำที่ลาออกมากตามถนน
 เขาเอาป้ายไปแขวนที่คอกของอนุญาต แต่ถ้าป้ายนั้นติดฝาไม่ต้องขออนุญาต

พระยาอาณาจักรบริบาล : ไม่ใช่เช่นนั้น ข้าพเจ้าไม่เข้าใจผิด
 กฎหมายเดิมบอกถ้าป้ายส่วนตัวคิดในอาคารไม่ต้องขออนุญาตเว้นไว้แต่ทำ
 ใหญ่โตหรือมีอันตรายจึงต้องขออนุญาต แต่ท่านใช้คำในมาตรา ๗ ว่าบน
 โถง หรือเห็นถนนหลวง เช่นนั้นข้าพเจ้า จึงขักคิดว่าอย่างอาคารที่มีอยู่ในประเทศ
 ไทยอย่างภูก่อกเป็นต้น เขาสร้างอาคารให้คนลอดได้ถนนแล้วชายของของเขา
 แล้วเขาก็คิดป้ายแนบอยู่กับอาคารนั้นเองแต่ยื่นออกมาเห็นถนนหลวง ข้าพเจ้า
 ถามอย่างนี้ ไม่ใช่ถนนดำส่วนตัว คือกวาง ไม่ใช่ถนนดำขอให้ท่านเข้าใจ
 เขาติดตั้งแนบเหมือนกันแต่ยื่นเห็นถนนหลวง ป้ายอันเล็กๆ ไม่ใช่ใหญ่โต

พระยาอรรถการีย์พนธ์ : ปัญหาที่ท่านตั้งคำถามกล่าวขึ้นเมื่อ
 ก็น กรรมการรู้สึกว่ามีปัญหาอะไรเลย ท่านกล่าวแต่ที่ว่าทาง
 ทนเดินเป็นถนนหลวงแล้วป้ายเขาติดไว้เห็นถนนหลวงก็ต้องตามมาตรา ๗
 ทวิแล้ว ถ้าผู้ใดติดป้ายใด ๆ เห็นถนนหลวงก็ไม่เป็นปัญหาอะไร

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ทกรรมการพยายาม
 ข้างมานั้นเป็นการฝ่าฝืนผิดแต่ ผิดอย่างอย่างกำแพงบ้านข้าพเจ้าพอดี
 จดหลักเขตที่เคยทำหนังสือขึ้นมานั้น เช่นคเมตรเห็นถนนหลวงแล้วความ
 ประสงค์ของท่านอย่างนั้น หรือ เพราะเห็น ๒ เซนติเมตรหรือ ๒ มิลลิเมตร ก็

ตาม ประการหนึ่ง เมื่อข้าพเจ้าได้ไปพิจารณาแล้วรู้สึกว่ามีมาตรา ๕ กับ
 มาตรา ๗ ทวิ ทำให้ท่านไม่รวมเป็นมาตราเดียวกัน จริงอยู่ ถ้อยคำใช้
 ผิดกัน มาตรา ๕ นั้นใช้คำว่า “พระราชบัญญัติ” ให้ใช้บังคับแก่ฝ่ายของ
 ทางราชการ” มาตรา ๗ ทวิบัญญัติว่า มาตรา ๗ ทวิมิให้ใช้บังคับแก่
 ฝ่ายเอกชนที่ บัญชีสมัครรับเลือกตั้ง หมายความว่า มาตรา ๗ ทวินั้น
 เพียงแต่ยกเว้นไม่ต้องขออนุญาต แต่ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว เมื่อยก
 เว้นเช่นนั้น ก็ออกไปนอกพระราชบัญญัติเหมือนกัน ทำให้ท่านแยกเป็น ๒ แห่ง
 ทำให้ไม่เอามาตรา ๕ มารวมเข้ากับมาตรา ๗ ทวิ ข้าพเจ้าขอถาม ๒ ข้อ

พระยาอรรถการวิพนธ์ กรรมการ : กรรมการคิดว่า
 อธิบายกันนั้นไม่ได้มีความตั้งใจจะนำเสนอมะไรเลย ปัญหาของท่าน
 กับปัญหาของท่านสามารถแยกกันเป็นคนละปัญหา กล่าวคือว่าสมาชิกก่อน
 ท่านนั้นยกปัญหาว่ามีความคนสร้างอาคารขึ้นมา แล้วได้อาคารนั้นเองเป็นถนน
 หลวง แล้วเขาจะคิดข้ายต้องขออนุญาตหรือไม่ กรรมการจึงเห็นว่า
 ไม่ได้ เพราะเห็นถนนหลวง แต่ว่าปัญหาของท่านสามารถไม่ใช่ปัญหา
 อย่างที่ท่าน สมาชิก คนนั้นได้กล่าว คือปัญหา ของท่านว่า ถ้าแพงทอรัลมัน
 ใครเอาข้ายไปติดที่กำแพง จะถือว่าเห็นถนนหลวงหรือไม่ คนละปัญหา
 เมื่อเป็นเช่นนั้นปัญหาคนละอัน ในความเห็นของกรรมการและความตั้งใจ
 ที่เขียนมา คำว่า “เห็น” ก็ต้องเห็นจริงๆ นั้นไม่ใช่เห็น การ
 ทมอาคารอะไรอยู่ริมถนนหลวง อาคารของเขาจะถือว่าเห็นถนนหลวง
 ก็ไม่ได้ ดูกระ การเขียนกฎหมายไม่ใช่เขียนคำอธิบายเพราะเราไม่สามารถ
 จะจรรยาในกฎหมายให้ชัดทีเดียว เป็นเรื่องที่จะต้องติดตามข้อเท็จจริง
 กรรมการก็สนใจ ไม่ทราบว่าจะเขียนอย่างไรให้ดีกว่านี้ นอกจากนั้น
 ความในมาตรา ๕ ทำให้แยกกับมาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๗ ทวิยกเว้นเหมือน
 กัน คือในมาตรา ๕ นั้นยกเว้น บทบัญญัติไม่เกี่ยวข้องกันเลย แต่
 ในมาตรา ๗ ทวิ นั้น บัญญัติควบคุม แต่ยกเว้นให้บางประการเท่านั้น

ตั้งจะเห็นได้ว่า บายทศมครรรเบอถกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ซึ่งเราไม่ควบคุมหนัก ไม่ควบคุมเฉพาะทว่าการแต่งตั้งนั้นเป็นการตั้งถูกต้องตามกฎหมาย ก็ต่าง คอยว่าไม่ได้เขียนลงบนถนนหรือว่าไม่ได้ปิดท่อน้ำอวรัย ถ้าเรายกเด็กเดี่ยว หมดเอาใจแต่มาตรา ๕ ก็แปลว่าการยกเด็กนั้นไม่ได้มีความมุ่งหมาย คือว่า เขียนบนถนนก็ปิดท่อน้ำอวรัยก็ห้ามอย่างนี้ มาตรา ๕ กฎหมาย ไม่ได้เกี่ยวข้องเลย แต่จามาตรา ๗ นั้นเกี่ยวข้อง คือว่ายกเด็กในบาง ประการเท่านั้น อย่างผู้แทนไปเลือกตั้ง เขียนบ้ายโฆษณาการเลือกตั้ง ได้ ไม่ห้าม แต่ว่าอย่าโฆษณาที่ท่อน้ำอวรัยหรือเขียนลงบนถนน ความ แตกต่างมีเช่นนี้ กรรมาธิการจึงแยกไว้คนละมาตรา

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอแย้งกรรมาธิการว่าตามความ เห็นของกรรมาธิการทว่าคดีไป ๒ เซนติเมตร หรือ ๒ มิลลิเมตรไม่ใช่เหนือ ถนน เป็นความเข้าใจผิดเพราะว่ามักเกินไปก็ผิด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ จารึกข้อทักท้วงไว้ด้วย นี้แหละข้าพเจ้าพูดเช่นนั้นเพราะข้าพเจ้ามองเห็นภาพ ที่เดียว หมายถึงภาพปฏิบัติจริง ๆ แถวเทศบาลเขาแต่งงานแน่ คำว่า เหนือถนนนั้นเหนือมิลลิเมตรเดียวก็เรียกว่าเหนือ สำหรับเขตทำมาขายนั้น ข้าพเจ้าก็พอใจ แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจจะพูดกันยากก็จะต้องยาก ข้าพเจ้า จึงฝากข้อสั่งเกิดไว้ในชั้นกรรมาธิการร่วมเพื่อแก้ไขให้เหมาะสม

พระยาสาริกพงศ์ธรรมพิลาศ กรรมาธิการ : ขอประทานโทษ ข้าพเจ้าพูดในฐานะสมาชิก เพราะเหตุว่ารายงานการประชุมของกรรมาธิการ ไม่ได้ข้อสั่งคนไว้ จึงขออภิปรายพระราชบัญญัตินี้

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่ ท่านไม่ได้สั่งคนไว้ อภิปราย

พระยาสาริกพงศ์ธรรมพิลาศ : ผมขอพูดในฐานะสมาชิก

ประธานวุฒิสภา : ท่านเป็นกรรมาธิการไม่ได้เห็นอ จึงผิด

ขอจบครับ

พระยาสารภีพงษ์ธรรมพิลาส : มีเหตุผลอย่างมาก ยากจะ
ขอฝากข้อสังเกต

ประธานวุฒิสภา : มีได้ คือว่าท่านเป็นกรรมาธิการ ถ้าท่าน
ส่งวนไว้ก็ยอมพูดได้ เสียใจที่ท่านจะพูดไม่ได้ ค่อยไป

เลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๖ ตัดออก มาตรา ๘ ตัดออก มาตรา
๗ ทวิ มาตรา ๘ ตร มาตรา ๘ จัตวา

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : มาตรา ๘ จัตวา กรรมาธิการ
ได้แก้ไขใหม่โดยเขียนใหม่ทั้งมาตราทีเดียว ในมาตรา ๘ จัตวา วรรคสุดท้าย คือ
ในกรณีต่อไปนี้ห้ามไม่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในอันที่จะมีคำสั่งไม่ อนุญาตให้ติดตั้งหรือแสดง
ป้าย เมื่ออ่านคุณในอนุ ๓. มีข้อความว่า บัญชีข้อความเป็นภาษาหรือ
อักษรต่างประเทศ แต่ไม่มีข้อความเป็นภาษาหรืออักษรไทยตรงกันในข้อ
ความสำคัญ นั้นข้าพเจ้าขอถามกรรมาธิการว่าแต่ใครจะเป็นผู้ชี้ขาดว่าคำ
แปลอักษรต่างประเทศกับภาษาไทยตรงกัน คือเจ้าของเขาอาจจะอ้างว่า
ตรงกันแล้ว แต่ทางฝ่ายข้าพเจ้าอาจจะโต้เถียงว่าไม่ตรงในข้อสำคัญ นั้น
อาจจะเป็นปัญหา ข้อหนึ่ง แล้วข้อที่สองที่ข้าพเจ้าเคยเห็นบริษัทต่าง
ประเทศเขาเขียนเป็นชื่อภาษาอังกฤษได้ ถ้าหากว่าไม่ประกาศใช้พระราช-
บัญญัตินี้แล้ว บริษัทนั้นจะต้องแปลภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทยตรงกัน
หรือไม่

พระยาอรรถการีย์ณพนธ์ กรรมาธิการ : ความในมาตราที่เรา
ได้เขียนให้อำนาจ พนักงานเจ้าหน้าที่ในอันที่จะมีคำสั่งไม่ อนุญาตใน กรณีที่
ป้ายมีข้อความเป็นภาษาต่างประเทศ แต่ก็ไม่มีข้อความหรืออักษรไทยใน
ข้อสำคัญตรงกัน ส่วนที่จะตรงกันอย่างไรหรือไม่ เมื่อเราได้ให้อำนาจ
พนักงานเจ้าหน้าที่เขาแล้ว ก็เป็นหน้าที่เขาจะดูว่าตรงกันหรือไม่ ส่วน
ที่ท่านว่าท่านสงสัยออกข้อหนึ่งว่านายทศโตแล้วจะว่ากระไรนั้น กรรมาธิการ

ได้เขียนไว้ในมาตรา ๑๑ ทวิว่า นายที่ตัดใจหรือแต่งใจแล้วในวันใช้พระราช-
บัญญัติ กล่าวคือ ในวันใช้พระราชบัญญัติในท้องที่ใดนั้นเอง ถ้าเป็น
นายที่ตัดใจหรือตั้งใจโดยไม่ผ่านค่อมมาตรา ๗ วรรค ๒ แล้วก็ให้ถือว่าเป็น
นายที่ไตร่บอนุญาตตามความในมาตรา ๑๑ โดยเหตุที่นายที่ตัดใจก่อนแล้ว
ถึงว่าจะไม่มื่อข้อความเป็นภาษาไทยตรงกัน เราก็ไม่ได้ห้ามไม่ให้คิด โดย
ถือว่า ๗ นายที่ได้อนุญาตใจแล้วเหมือนกัน

พระยาสุรียานุวงศ์ประวดี : ทานกรรมาธิการกับบอกว่านาย
ที่เขาเขียนใจแล้วอยู่ในมาตรา ๑๑ ทวินั้น บัญญัติหมอดั่งอนทงที่ซาพเจ้าจะ
ขออภิปราย แต่ซาพเจ้าถาม ซาพเจ้าถามว่าใครจะเป็นผู้ชขาดคำแปล
ภาษาค่างประเทศให้ตรงกับภาษาไทย แล้วท่านบอกว่าเจ้าพนักงานเป็นผู้
ชขาด ก็ความสำคัญอยู่ที่ผู้ชขาดแล้ว เจ้าของนายเขาบอกว่าตรงกันแล้ว
แล้วใครจะเป็นผู้ตัดสิน

พระยาอรรถการีย์ นพินธ์ กรรมาธิการ : ผู้ชขาดมอยู่ใน
ร่างนี้แล้ว คือในมาตรา ๑๒ ทวิว่า ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ มคั่ง
ไม่อนุญาต ก็ให้ผู้นมัตที่ชขาดหรือชขาดต่อรัฐมนตรีได้ แต่รัฐมนตรี
เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด ถ้าหากว่าผู้ทำ
นายเขาทำนายภาษาค่างประเทศแล้ว เมื่อข้อความค่างกันแล้ว ถ้าเจ้า
พนักงานไม่อนุญาต เขาบอกว่าไม่ตรงกัน เขาก็ชขาดไปยังรัฐมนตรี
รัฐมนตรีก็เป็นผู้ชขาด

หลวงประกอบนิติสาร : เกียดด้วยอน ๗ ของมาตรา ๗ จักว่า
ซาพเจายนัดทกรรมาธิการได้ระดถึงความด้อยงามของบ้านเมือง โดยห้าม
ไม่ให้เจ้าพนักงานอนุญาตในเมื่อที่ ๆ ตัดตั้งนายนั้น เป็นอน ด่างวัย หรือบริเวณ
อนด่างวัย ๗ ทนซาพเจ้าตั้งตั้งคำว่าการด่างวัยหมายถึง อนด่างวัยด่าชารณ
เท่านั้นหรืออนด่างวัยดงนคักด้วย เพราะว่าการด่างวัยดงนคักชารณตามบ้าน

ของที่เขาตั้งอนุสาวรีย์ยกย่องเป็นปัญหา แทนไม่สำคัญ ที่สำคัญเขาพิจารณา
คิดว่าสิ่งที่มายังไม่ควรมาตั้งไม่ใช่เพียงอนุสาวรีย์ เพราะว่าวัดวาอารามที่
ตั้งงามอย่างวัดพระแก้ว หรือวัดใหญ่โตอย่างพระที่นั่งอนันตสมาคมหรือ
วัดอรุณ มีอภิมาย แม้ดีปานมีฉวาง ทำไมท่านไม่ชมวดลงไป ทำไม
ท่านชมวดเฉพาะอนุสาวรีย์อนุสาวรีย์ ทำไมไม่เขียนข้อความรวมถึงตั้งตั้งงาม
ที่เป็นศรีแก่ประเทศศกนค้อย ในส่วนมาตรา ๖ เท่านั้น ทนในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับการอนุทธรณ์จะพูดมาตราหลัง

พระยาอรรถการีย์ นีพนธ์ กรรมการ : ในข้อแรกที่ท่านว่า
อนุสาวรีย์จะหมายความว่าอนุสาวรีย์ส่วนใดด้วยหรือไม่เนั้น โดยที่กรรมา
ธิการ ได้เขียนไว้ในมาตรา ๖ ทวิแล้ว การคิดบ้ายเฉพาะที่คิดบนถนนหรือ
ในหรือเห็นถนนหลวงเท่านั้น จะต้องมาขออนุญาต โดยเหตุนี้ถ้าหาก
ว่าจะมีอนุสาวรีย์ใดที่อยู่ในที่ ๆ ไม่ใช่ถนนหรือทางสาธารณแล้ว การคิดบ้าย
ก็ไม่อยู่ในข่ายพระราชบัญญัตินี้ ส่วนอนุสาวรีย์ซึ่งมีอยู่ในทางถนนสาธารณ
ถนนหลวงก็ต้องขอห้ามของมาตรา ๖ คือใครจะเอาบ้ายไปติดไม่ได้ ส่วน
ปัญหาอีกข้อหนึ่งว่าทำไม กรรมการ ไม่พิจารณาว่า การคิดบ้าย อาจจะมั่ง
สถานที่ทุกแห่งซึ่งไม่ควรจะมั่ง ในข้อนี้กรรมการได้คำนึงอยู่เหมือนกัน
แต่ว่าการที่จะกำหนดว่าสถานที่ใดบ้าง ถ้าบั้งแล้ว เป็นการ ไม่สมควร
อะไรเหล่านี้ เป็นเรื่องที่ยากมาก ซึ่งกรรมการไม่สามารถจะเขียนลง
ไปให้เป็นการแน่นอนได้ เพราะเหตุว่า การวินิจฉัยของบุคคลย่อมจะแตกต่างกัน
เมื่อมีความยุ่งยากเช่นกรรมการจึงเขียนเอา เฉพาะที่จำเป็น
จริง ๆ เพื่อจะวินิจฉัยได้

หลวงประกอบนิติสาร : แม้แต่ท่านอนุสาวรีย์เองก็อาจจะมปัญหา
ว่าอะไรเป็นอนุสาวรีย์อะไรไม่เป็น เพราะฉะนั้นเมื่อมีปัญหานั้นตาม
ความหมายของพระราชบัญญัตินี้ ก็ตกอยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานที่จะ

วินิจฉัยนั่นเอง ก็เมื่อเสนอนั้นท่านจะขยับขยายหรือทำเต็มใจไม่ได้ ก็ขอฝากไว้ในชั้นกรรมาธิการร่วมกัน ให้อยู่ในความวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่งาน เพราะถ้าท่านเป็นห้อง ก็ขยับไปบั้งดังดอยงาม ถ้าเราเขียนเพื่อให้อำนาจวินิจฉัย เพราะว่าให้ยุทธธรรมรัฐมนตรีได้ ถ้าจะบั้ง ดัง ปราณต์คิดป์ วิจิตรศิลป์ของประเทศไทย ให้เขาวินิจฉัยห้ามได้ด้วยจะเป็นการดี

พระยาอรรถการีย์ยนพนธ์ กรรมาธิการ : ในกรณีที่เกี่ยวกับความสวยงามหรือบั้งอะไรก็ตามอะไร คณะกรรมาธิการก็ได้คำนึงอยู่เหมือนกัน แต่เฉพาะตัวข้าพเจ้านั้น มีความสงสัยว่าอาจจะทำไปไม่ได้ เพราะว่าขยับในที่นี้เราหมายถึงขยับโฆษณาเท่านั้น การโฆษณามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า บุคคลพึงกระทำได้ เว้นแต่ว่าจะมีกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชนหรือเกี่ยวข้องกับ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี หรือว่าอาจจะทำให้จิตใจของประชาชนเสื่อมเสีย ทั้งนี้ส่วนที่เกี่ยวกับในเรื่องสวยงามก็เป็นปัญหาที่อาจจะต้องโต้เถียงกันว่าจะไม่เข้าในข้อเหล่านี้ และในการที่จะทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดเข้าใจว่าจะเป็นการสวยงามหรือไม่นั้น ก็คิดว่าควรจะปล่อยให้เบ็ดเสร็จของเขา คือให้เป็นเสรีภาพ ของเขา ที่จะทำให้ ถ้าจะสมมติว่าเราจะเอาความสวยงามก็ดี หรือความไพเราะเพราะพริ้งอย่างเลี้ยงคนศรีหรือเป็นศิลปะอะไรนั้น เราจะให้บุคคลคนเดียววินิจฉัย ข้าพเจ้าคิดว่าคงจะไม่เป็นการชอบเป็นแน่ เพราะว่าของเหล่านี้อาจจะผิดรัฐธรรมนูญได้ และเห็นว่าไม่ควรจะข้องซึ่งกันถึงขนาดนั้น

เลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๗ เบญจ

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : มาตรากรรมาธิการได้เขียนใหม่ทั้งมาตราทีเดียว แต่ข้าพเจ้ามีข้อสงสัยอยู่อย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการขอได้ โปรด ชำแจงให้ทราบ คือในมาตรา ๗

เบญจบอก่า “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งอนุญาตตามความในมาตรา ๗
 จัตวา และแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันได้
 รับคำขออนุญาต แต่เฉพาะในกรณีที่ขอติดตั้ง หรือแสดงป้ายชวคราว
 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่ง อนุญาต หรือไม่อนุญาต และ แจ้งให้ ผู้ขอ อนุญาต
 ทราบภายในกำหนด ๕ วัน นับแต่วันได้รับอนุญาต” และในวรรคสุดท้าย
 มีว่า “ถ้าไม่มีคำสั่งไม่อนุญาตและแจ้งคำสั่งให้ผู้ขออนุญาตทราบภายใน
 กำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ถือว่าได้มีคำสั่งอนุญาตของพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ให้ติดตั้งหรือแสดงป้ายตามคำขออนุญาต” ข้าพเจ้าไม่เข้าใจและ
 ขอท้วงติงขอเรียนถามว่า ทกถ้าว่า ๓๐ วันกับ ๕ วัน จะรวมอยู่ในวรรค ๒
 หรือไม

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ กรรมการ : ที่ท่านสงสัยว่าใน
 วรรค ๒ นี้ ถ้าไม่มีคำสั่งไม่อนุญาต และแจ้งคำสั่งให้ผู้ขออนุญาต
 ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน นี้ก็คลุมทั้งสองกรณี คือ
 จะคลุมทั้งในกรณีที่ขอติดตั้งป้ายถาวรหรือชั่วคราว กรรมการก็ได้เขียน
 ไว้โดยชัดเจนแล้วว่าจะต้องมีคำสั่งดังกล่าวในวรรคก่อน ซึ่งมี ๕ วัน ๓๐ วัน
 ๕ วันก็เป็นไปชั่วคราว ๓๐ วันก็ไมใช่ชั่วคราว นี้ก็ครอบคลุมถึง ๒ กรณี
 อยู่แล้ว

เลขานุการรัฐสภา : มาตรา ๗ ฉ. มาตรา ๘ มาตรา ๘ ทวิ.
 มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑ ทวิ.

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : มาตรา ๑๑ ทวิ. นี้ กรรมการได้
 เขียนใหม่หมดอีกเหมือนกัน ความในมาตรา ๑๑ ทวิ “ป้ายที่ได้ติดตั้งหรือ
 แสดงไว้แล้วบน ในหรือเหนือถนนหลวง หรือทางสาธารณะ หรือที่สาธารณะ
 ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ นอกจากป้ายที่ได้ติดตั้งหรือแสดงไว้ ณ ที่ซึ่ง
 ระบุไว้ในมาตรา ๗ จัตวา วรรคสอง ให้ถือว่าเป็นป้ายที่ได้รับอนุญาตให้ติด

หรือแสดงตามพระราชบัญญัตินี้” นักแปลว่าบายไตที่ประชาชนได้คิดตั้ง
ไว้แล้วก็เป็นอันว่า ให้ถือว่าบายไตที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติ
ข้าพเจ้าเข้าใจว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นขอถามท่านกรรมการว่า การที่
ท่านเขียนมาตรา ๓๑ ทวิ อย่างนั้นมันผิดกับหลักการ หรือเหตุผลในการที่
เสนอพระราชบัญญัติหรือไม่ ขอกรรมการได้อธิบาย

พระยาอรรถการีย์ นีพนธ์ กรรมการ : ถ้าท่านสมาชิกจะได้
กล่าวเสียหน่อยว่าผิดนั้นผิดอย่างไร ไม่ผิดนั้นไม่ผิดอย่างไรแล้ว กรรม
การก็พอจะอธิบายได้ แต่ที่เขียนมาตรานั้นนั้นก็โดยเห็นว่าบายไตค
งอยู่แต่ในขณะนั้น บนถนนหลวงมีอยู่เป็นอันมาก ถ้าหากว่าไม่มิด้อย่าง
นั้นก็จะเป็น ความ ถ้า บาก แก่ บรรดา ประชาชน ที่จะต้องมาขอ อนุญาตกันใหม่
กรรมการเห็นว่าเป็นการยากเช่นนั้น ไม่ควรจะให้ประชาชน ต้องลำบาก
จึงเขียนไว้ว่าเป็นบายไตที่ได้รับอนุญาตแล้ว แต่ถึงแม้ว่าจะได้เขียนไว้ว่าเป็น
บายไตที่ได้รับอนุญาตแล้วก็ยังคงอยู่ในความควบคุมของ เจ้าหนาท ซึ่งทง
เจ้าหนาทย่อมมีอำนาจอยู่ตามความในมาตรา ๗ ฉ. มาตรา ๗ ทวิ กล่าว
คือว่าบายไตที่ใดคิดตั้งโดยได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าปรากฏ
ว่ามีความชำรุด และก็อาจเป็นอันตรายแก่ ประชาชน หรือการจราจรได้
พนักงานเจ้าหนาทก็อาจมีอำนาจที่จะสั่งหรือรื้อถอนไปเสียได้ มาตรา ๗ ท
มตงน แต่มาตรา ๓๑ ทวิซึ่งมีความว่า บายเทศานเป็นบายไตได้รับ
อนุญาต บายเทศานก็อยู่ในความควบคุมของเจ้าหนาท แล้วเขาก็มีอำนาจ
ที่จะให้แก้ไขซ่อมแซมได้

พระยาสุริยานวงศ์พระวุฒิ : ท่านยังไม่ทราบว่าการหักการและ
เหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่ได้นำมา มีหลักการว่า ควบคุม
บาย การบีดและคิดตั้งบาย นั้นเป็นหลักการ และเหตุผลก็คือ เพื่อความ
มั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัย เพื่อรักษาศีลธรรมอันดีของประชาชน

และเพื่อความเรียบร้อยของบ้านเมือง มีหลักการ และเหตุผลดังนี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงถามว่าเมื่อกรรมาธิการได้ร่างมาตรา ๑๓ ก็เพราะถือว่า บ้ายได้รับอนุญาตหมดแล้วก็ไม่ตรงกับหลักการและเหตุผล จึงอยู่ที่ท่านถาม มาตรา ๘ ๓. ควบคุมอยู่นั้น ข้าพเจ้าไม่เถียง แต่ว่าหลักการมีอยู่เช่นนี้ มาตรา ๑๓ ทัดตามนั้นเป็นการสมควรหรือไม่ ผิดกับหลักการ

พระยาอรรถการีย์ณพนธ์ กรรมาธิการ : หลักการและเหตุผล ก็อย่างที่เราได้อ่านกัน เราได้อธิบายกันในวาระที่ ๓ แล้ว และทุกคนก็ทราบแล้ว แต่ท่านผู้อภิปรายไม่ได้ชี้แจงให้ทราบว่า มันขัดอย่างไร หรือไม่ขัดอย่างไร แต่วาระที่ท่านอธิบายแล้วว่าอาจจะขัด เพราะควบคุม บ้าย แต่ว่ามาตรา ๑๓ ทัด ไม่ควบคุม ความจริงควบคุมแต่ว่าเขาไม่ ต้องมาขออนุญาตเท่านั้น ในกรณีนี้เขาต้องอยู่ในข่ายเหมือนกัน แปลว่า ต้องรักษาไม่ให้ชำรุดบกพร่อง ก็ไม่เห็นจะแตกต่างกันประการใด

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าขอพูดเป็นครั้งสุดท้าย คือ แปลว่าในหลักการที่เขาได้เขียนมาในการเดินอว้างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็มี ความประสงค์ที่จะควบคุมบ้าย และกรรมาธิการก็บ้าย เพื่อให้เป็นการมั่นคง แข็งแรง เขียนหลักการมาเช่นนั้น และอีกประการหนึ่ง เหตุผลคือว่าเขา บอกว่า เพื่อความมั่นคงแข็งแรง ข้าพเจ้าจึงว่าในการที่ท่านถามว่าบ้ายทั้งหมดก่อนใช้พระราชบัญญัติได้รับอนุญาตนั้นเป็นการผิดหลักการข้อหนึ่ง อีก ประการหนึ่งในการที่ท่านเขียนข้าพเจ้าขอออกตรงๆ ว่า พ่อค้าและประชาชน จะมาขออนุญาต เจ้าพนักงานไม่มีมือที่จะทำ เพราะฉะนั้นจึงเขียนไว้เช่นนั้น

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเข้าใจว่ากรรมาธิการไม่ตอบ สมารึกแล้วขอพูดต่อไป ข้าพเจ้าเป็นห้องมาตรา ๑๒ ทัด ที่ท่านเขียน ว่าการออกธรรมเนียมให้ยู่ธรรมเนียมต่อรัฐมนตรี ข้าพเจ้าขอให้กรรมาธิการหัดท่าน อยู่นั้นซึ่งเป็นกรรมาธิการร่วมกับข้าพเจ้าใน คณะเดียวกัน กับร่างพระราช

ในทันทีกำหนดให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี เมื่ออุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีเป็นของ
 แน่เหลือเกินว่า เรื่องก็จะไปอยู่ในต้นสังกัดรัฐมนตรี หรือไม่ก็ไปกอง อยู่ที่โต๊ะ รัฐ
 มนตรีเพราะงานของรัฐมนตรีมีมากมายเหลือเกิน ถ้าหากรัฐมนตรีขี้หนัจะ
 หอบไปทำที่บ้านทำน ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐมนตรีจะต้องตายแน่ คงไม่ได้มา
 นั่งประชุมกับเรา ทนายข้าพเจ้าจึงเสนอว่าเมื่อเราได้อ้างหลักในคราวที่พิจารณา
 ร่างพระราชบัญญัติภาษเครื่องดนตรีได้ผ่านส่งกันไปหยก ๆ และมีกรวดกัน
 ด้วยว่า เพราะเหตุใด กรมราชการทงอยู่ทันทันทนถนเป็นกรมราชการร่วม
 คณะกับข้าพเจ้าทั้งกรมราชการดุสิตภาและกรมราชการร่วมกัน ก็เห็นพ้อง
 เป็นเอกฉันท์ว่าควรจะวางหลักเสียใหม่ถ้า ถ้าหากสิ่งใดไม่เหลือบ่ากว่าแรง
 แลก็ไม่ควรจะให้ถึงรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ชนรอง ๆ ก็ควรทำได้ ในที่นี้ข้าพเจ้า
 ไม่มีสิทธิ์จะไปแก้ของท่านโดยพลการ จึงขอประนอมประนอมว่าอย่าให้ถึง
 รัฐมนตรีเลย อุทธรณ์ต่อข้าหลวงประจำจังหวัด หรือเป็นเรื่องของเทศบาล
 ก็มาอุทธรณ์ต่อข้าหลวงประจำจังหวัดได้ ข้าพเจ้าไม่ยากให้อุทธรณ์ต่อ
 รัฐมนตรี เพราะข้าหลวงประจำจังหวัดเขามมอมไม่มาก จะเป็นเรื่องที่
 ต่างควบคุมกันและกันอย่าให้เป็นคณะเดียวกัน ขอรับรองอย่างนี้จะได้หรือไม่

พระยาอรรณการวินพนธ์ กรมราชการ : ตามที่ท่านกล่าว
 ใครจะเป็นผู้รับอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติเครื่องดนตรีนั้นขอหนักเป็นความจริง
 ที่เราได้พูดกันในเรื่องนี้ แต่บังเอิญเป็นเพราะเหตุที่ข้าพเจ้าพระราชบัญญัติเครื่อง
 ดนตรีกรมราชการจะรับอุทธรณ์ได้ คืออธิบดีกรมตำรวจตามมติ ถ้าหากว่าใน
 เรื่องที่ท่านประสงค์จะให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีแล้วก็จะหาอธิบดีไม่ได้ เพราะ
 อธิบดีจะเกี่ยวข้องกับกรณีไม่มี ท่านแนะนำว่าควรให้อุทธรณ์ต่อข้าหลวง
 ประจำจังหวัด แต่ว่าข้าหลวงประจำจังหวัดเขาก็มหาที่ขยแต่เขา เป็นผู้
 ตั้งอนุญาตหรือไม่อนุญาตแล้วเขาจะรับอุทธรณ์ได้อย่างไร คงจะเห็นในบท
 ฎีการะเทศพิทพทหมายความว่าข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประมุข เป็นประธานอยู่

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

ผู้ขึ้นชื่อ	ผู้จัดรายงาน
สุวัจน์ จิตกรถัก	ผู้จัดรายงาน
โสมเจตนา ตั้พตากร	”
พิพัฒน์ เขกะโรหิต	”
ฉันทนา ชาญบ้อม	”
ผาณิต ศตะกูรมะ	”
โชค กุปตะวาทีน	”
อุดม พตอยตั้งวาลัย	”
เต็ก จารุณี	”
สุพงษ์ ศิริพูนเกียรติ	”
วิจิตร นั้ตะไพจิตร	”
สมบัติ ตั้ประธา	”

สุวัจน์ ตั้พตากร
 หัวหน้าแผนกการประชุมสภา
 ประดิษฐ์ ศิริสุชาติ
 หัวหน้ากองการประชุม
 ประเดริฐ บั้ทมะสุคนธ์
 หัวหน้ากองกลาง

เจริญ บั้ณฑโร
 เลขานุการรัฐสภา

LIRT

คำแถลงการณ์

เนื่องจากสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน ตกอยู่ในความคับขัน
ทั่วไป ภัยแห่งคอมมิวนิสต์ได้คุกคามเข้ามาอย่างรุนแรง ในขณะที่
รัฐมนตรีปัจจุบันนักคิด ในรัฐสภาทุก มีอิทธิพลของคอมมิวนิสต์เข้าชก
ซึมอยู่เป็นอันมาก แม้รัฐบาลจะทำความพยายามสักเพียงใด ก็ไม่
สามารถจะแก้ปัญหาเรื่องคอมมิวนิสต์ได้ ทั้งไม่สามารถปราบปรามการทุจริต
เรียกว่า คอร์รัปชัน ดังที่มุ่งหมายว่าจะปราบปรามด้วยความเข้ม
โถมมามากจนจนเป็นเหตุตกกันทั่วไปว่าประเทศชาติจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้
ในสถานการณ์เมืองอย่างนี้

จึงคณะทหารบก, ทหารเรือ, ทหารอากาศ, ตำรวจ, ผู้ก่อการ
เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะรัฐประหาร พ.ศ. ๒๔๙๐ พร้อม
ด้วยประชาชนผู้รักชาติ มุ่งความมั่นคงดำรงอยู่แห่งชาติ ดำรงพระมหา
กษัตริย์บรมราชจักรีวงศ์ และระบอบรัฐธรรมนูญ ได้พร้อมใจกันเป็นเอก
ฉันทกระทำกร เพื่อนำเอา รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลง
วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕ กลับมาใช้ให้เป็นความรุ่งเรือง
สถาพรแก่ประเทศชาติสืบไป

จึงขอประกาศให้มหาชนทราบ ดังต่อไปนี้

๑. อำนาจและหน้าที่ของรัฐบาลปัจจุบัน ได้สิ้นสุดลงในวัน เวลา
ที่ประกาศนี้
๒. รัฐสภาในปัจจุบันทั้งสภาผู้แทนและวุฒิสภา เป็นอันยุบเลิกไป
๓. มีคณะบริหารประเทศชั่วคราว ดังรายนามต่อไปนี้
 - ๑) พลเอก ผิน ชุณหะวัณ
 - ๒) พลโท เดช เศรษฐประดิษฐ์

- ๓) พลโท สฤษดิ์ ชนวรรค์
- ๔) พลเรือตรี หลวงยุทธศาสตร์โกศล
- ๕) พลเรือตรี หลวงชำนาญอรุณยุทธ
- ๖) พลเรือตรี สุนทร สุนทรนาถิน
- ๗) พลอากาศเอก พัน รณภากาศ ฤทธาคนี
- ๘) พลอากาศโท หลวงเชิดวุฒากาศ
- ๙) พลอากาศโท หลวงปรุงปรีชาภาส

๔) คณะบริหาร ประเทศ ชั่วคราว ดำเนินการ การกราบ บังคมทูล พระกรุณา เพื่อแต่งตั้งสมาชิกประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๖๕ แห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๕ และจัดตั้งคณะรัฐบาลบริหารประเทศตามความในบทบัญญัติ มาตรา ๕๖ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ดังจะได้ประกาศให้ มหาชนทราบโดยเร็วที่สุด

ขอพี่น้องชาวไทยทั้งหลายจงให้ความร่วมมือ แก่การเปลี่ยนแปลงอัน ใหญ่ครั้งนี้ และมั่นใจในคณะบริหารประเทศชั่วคราวว่าจะดำเนินการใน ทางเป็นผลดีที่สุดแก่ประเทศชาติและราษฎร ทั้งจะเทอดทูนองค์พระมหากษัตริย์ไว้ เป็น ทศารพสักการ อย่างแน่นแฟ้น ส่วน ชนชาว ต่างประเทศ ทั้งหลาย ก็ขอให้มั่นใจว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เป็นแต่การภายใน ส่วนนโยบายการต่างประเทศจะไม่เปลี่ยนแปลงประการใด จะคงรักษา อุดมคติของสหประชาชาติ รักษาความไมตรีกับนานาประเทศ ค้ำค้ำ และปราบปรามคอมมิวนิสต์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และให้ความร่วมมือเป็นสุข แก่ชนชาวต่างประเทศที่ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมืองทุกประการ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๕

คณะบริหารประเทศชั่วคราว

LIRT